

TÜRKİYE CUMHURİYETİ CUMHURBAŞKANLIĞI
STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI

2024-2026 DÖNEMİ YATIRIM PROGRAMI HAZIRLAMA REHBERİ (TASLAK)

İÇİNDEKİLER

1) AMAÇ ve KAPSAM	1
1.1. Amaç	1
1.2. Kapsam.....	1
2) 2024-2026 DÖNEMİ YATIRIM POLİTİKASININ GENEL ÇERÇEVESİ.....	1
2.1. On Birinci Kalkınma Planı (2019-2023).....	1
2.2. Orta Vadeli Program (2024-2026)	1
2.3. Bölge Planları, GAP, DAP, KOP, DOKAP Eylem Planları	1
2.4. İdare Stratejik Planı ve Performans Programları.....	1
3) YATIRIM PROGRAMI HAZIRLAMA SÜRECİ VE UYULACAK ESASLAR.....	2
3.1. Yatırım Programı Hazırlama Süreci.....	2
3.2. Genel Esaslar	2
3.3. Sektörel Esaslar	3
3.4. Fizibilite Etüdü.....	7
3.5. Proje Teklif Formu	9
3.6. Kamulaştırma	9
3.7. Taşıtlar ve İş Makineleri.....	10
3.8. Hizmet Binaları	10
3.9. Dış Kredi ve Hibe ile Yürütülecek Yatırım Projeleri.....	11
3.10. Döner Sermaye İşletmesi Olan Kuruluşlar ve Fonlar	12
3.11. Düzenleyici ve Denetleyici Kurumlar.....	12
3.12. Mahalli İdareler	12
3.13. Kamu Özel İşbirliği (KÖİ) Yöntemi İle Yürütülen Projeler	12
3.14. Diğer Esaslar	13
4) 2024-2026 DÖNEMİ KAMU YATIRIM POLİTİKASININ ÖNCELİKLERİ.....	14
4.1. Genel Öncelikler.....	14
4.2. Sektörel Öncelikler.....	14
4.3. Bölgesel Öncelikler	14
4.4. Proje Bazında Öncelikler.....	14
5) PROJE TÜRLERİ	20
5.1. Müstakil Projeler	20
5.2. Toplu Projeler.....	20
5.3. Toplulaştırılmış Projeler.....	20
6) PROJE PARAMETRELERİ	21
6.1. Proje Numarası.....	21

6.2.	Proje Adı.....	21
6.3.	Proje Yeri	21
6.4.	Proje Karakteristiği.....	21
6.5.	Proje Tutarı.....	21
6.6.	Kümülatif Harcama	21
6.7.	Yatırım Ödeneği.....	22
	EKLER	24

KISALTMALAR

BKİ	Bölge Kalkınma İdareleri
ÇED	Çevresel Etki Değerlendirmesi
DAP	Doğu Anadolu Projesi
DOKAP	Doğu Karadeniz Projesi
GAP	Güneydoğu Anadolu Projesi
Genelge	Yatırım Programı Hazırlıklarına Dair Cumhurbaşkanı Genelgesi
IPA	Katılım Öncesi Yardım Aracı
İLBANK	İller Bankası A.Ş.
KaYa Bilgi Sistemi	Kamu Yatırımları Bilgi Sistemi
KİT	Kamu İktisadi Teşebbüsü
KOP	Konya Ovası Projesi
KÖİ	Kamu Özel İşbirliği
KSS	Küçük Sanayi Sitesi
OSB	Organize Sanayi Bölgesi
OVP	Orta Vadeli Program
Rehber	Yatırım Programı Hazırlama Rehberi
SBB	Strateji ve Bütçe Başkanlığı
TGB	Teknoloji Geliştirme Bölgeleri
TİGH	Tarla İçi Geliştirme Hizmetleri
TRT	Türkiye Radyo Televizyon Kurumu
TOKİ	Toplu Konut İdaresi

TANIMLAR

Finansal Kiralama	<p><u>Finans Tipi (Satış Tipi) Kiralama:</u> İlgili tüm riskleri ve kazançları kiracıya devreden sözleşmelerdir. Finansal kiralama konusu malın mülkiyeti kiraya veren şirkete aittir. Ancak, taraflar sözleşmede, sözleşme süresi sonunda kiracının malın mülkiyetini satın alma hakkına sahip olacağını kararlaştırabilirler. Herhangi bir kiralamanın Finans tipi kiralama sayılabilmesi için aşağıdaki dört kriterden en az birini sağlaması gerekmektedir.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kira anlaşması, varlık üzerindeki mülkiyet hakkının kira anlaşmasının sonunda kiracıya devrini öngörür. • Kira anlaşması, kiracıya kira süresinin sonunda varlığı o tarihte beklenen normal fiyatının oldukça altında bir fiyatla satın alma seçeneği verir. • Kira süresi, kiralanan varlığın tahmini ekonomik ömrünün yüzde 75'ini veya daha fazlasını kapsar. • Asgari kira ödemelerinin (bakım, sigorta ve emlak vergileri gibi dönem giderleri hariç) kira anlaşmasının başlangıcındaki bugünkü değeri varlığın normal piyasa değerinin yüzde 90'ına eşit veya büyüktür. <p><u>Faaliyet Tipi Kiralama (İşletme Kiralaması):</u> Finans tipi kiralama sınıfına girmeyen her tür kiralama faaliyet tipi kiralama değildir. Faaliyet tipi kiralamada, varlığın mülkiyetine sahip olmaktan dolayı ortaya çıkan bütün riskler kiraya verene aittir. Anlaşmada belirlenmiş olan kira tutarı kiracı açısından bir faaliyet gideridir.</p>
Müstakil Proje	Nitelik ve/veya maliyeti bakımından bağımsız olarak değerlendirilmesi gereken ve KaYa Bilgi Sisteminde alt projesi olmayan projeyi ifade eder.
Ortalama Tamamlanma Süresi	Projenin/Sektörün/Programın aynı ödenek seviyesi ile cari yıldan sonra tamamlanabileceği süreyi ifade eder.
Sektör-Alt Sektör	Projenin yapılacağı ekonomik/sosyal faaliyet grubunu ifade eder. KaYa Bilgi Sisteminde yer alan sektör ve alt sektörlerin listesine Ek-12'e yer verilmektedir.
Sistem Yöneticisi	Kamu idaresinin KaYa Bilgi Sistemi ile ilgili yöneticisidir. KaYa Bilgi Sistemine yatırım teklifleri ile ilgili veri girişi yapacak alt kullanıcılarını belirlemek, sistemde nihai hale getirilen yatırım programı teklifini onaylayarak sistem üzerinden Strateji ve Bütçe Başkanlığına (SBB) göndermekten sorumlu yöneticidir.
Toplu Proje	Proje ve karakteristiği; makine-teçhizat, bilgisayar yazılım ve donanımı, idame-yenileme, bakım-onarım, büyük onarım, tamamlama, taşıt alımı, etüt-proje ile yayın alım ve basımının bileşiminden oluşması uygun görülen projeyi ifade eder.

Toplulaştırılmış Proje	Benzer nitelikteki alt projelerden oluşan ve amaç ve kapsamı itibarıyla toplu ödenek tahsis edilmesi uygun görülen projeyi ifade eder.
-------------------------------	--

TABLULAR

Tablo 1: Yatırım Programı Hazırlama Süreci	2
Tablo 2: Rehber'de Geçen Mevzuat ve Politika Metinleri Listesi	22
Tablo 3: Rehber'de Yer Alan Ekler	23

2024-2026 DÖNEMİ

YATIRIM PROGRAMI HAZIRLAMA REHBERİ

1) AMAÇ ve KAPSAM

1.1) Amaç

1. Bu Rehberin amacı, 2024-2026 dönemi Yatırım Programı hazırlıklarına esas olmak üzere, kamu yatırım önceliklerini ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 16'ncı maddesine uygun şekilde; kamu idarelerince uyulması gereken genel ilkeleri, nesnel ve ölçülebilir standartları, hesaplama yöntemlerini, bunlara ilişkin olarak kullanılacak tablo örneklerini ve diğer bilgileri ortaya koymaktır.

1.2) Kapsam

2. Rehber, 5018 sayılı Kanuna ekli I Sayılı Cetvelde belirtilen Genel Bütçe Kapsamındaki İdareleri, II Sayılı Cetvelde belirtilen Özel Bütçeli İdareleri, III Sayılı Cetvelde belirtilen Düzenleyici ve Denetleyici Kurumları, IV Sayılı Cetvelde belirtilen Sosyal Güvenlik Kurumlarını, Kamu İktisadi Teşebbüslerini (KİT'ler) ve Özelleştirme Kapsamındaki Kuruluşları (kamu payı yüzde 50'den fazla olanlar), Döner Sermayeli Kuruluşları, İller Bankası A.Ş.'yi (İLBANK), dış finansman ile proje yürütecek Mahalli İdareleri ve diğer kamu kuruluşlarını kapsamaktadır.

2) 2024-2026 DÖNEMİ YATIRIM POLİTİKASININ GENEL ÇERÇEVESİ

2.1) On Birinci Kalkınma Planı (2019-2023)

3. On Birinci Kalkınma Planı ve Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı, yatırım programı hazırlık ve uygulama çalışmalarının temel politika çerçevesini oluşturacaktır.

2.2) Orta Vadeli Program (2024-2026)

4. On Birinci Kalkınma Planında ortaya konulacak temel politika ve öncelikler ile ülkemizde ve dünyada yaşanan son ekonomik gelişmeler dikkate alınarak hazırlanacak Orta Vadeli Program (2024-2026), kuruluşların üç yıllık perspektifle yapacakları program, bütçe ve yatırım programı hazırlıklarına esas teşkil edecektir.
5. Yatırım tekliflerinde 2023 Yılı Yatırım Programında yer alan mevcut projelerin ihtiyaçları göz önünde bulundurulacaktır.

2.3) Bölge Planları, GAP, DAP, KOP, DOKAP Eylem Planları

6. Yatırım tekliflerinde, 3194 sayılı İmar Kanununun 8 inci maddesi uyarınca kalkınma ajansları koordinasyonunda ve Düzey 2 bölgeler seviyesinde hazırlanan bölge planlarında belirtilen politika ve öncelikler ile yatırım tekliflerinde, GAP, DAP, KOP, DOKAP Eylem Planları kapsamında yer alan öncelikler dikkate alınacaktır.

2.4) İdare Stratejik Planı ve Performans Programları

7. İdare stratejik planını hazırlamış olan kuruluşlar, 2024 yılı yatırım tekliflerini stratejik planlarında ve performans programlarındaki amaç, hedef ve performans göstergelerine dayandıracaklar ve projelerini stratejik planlar esas alınarak ve performans programı ile ilişkilendirilerek teklif edeceklerdir.

3) YATIRIM PROGRAMI HAZIRLAMA SÜRECİ VE UYULACAK ESASLAR

3.1) Yatırım Programı Hazırlama Süreci

8. Yatırım programının hazırlanması süreci Tablo 1’de özetlenmektedir.

Tablo 1: Yatırım Programı Hazırlama Süreci

Süreç	Dönem
Taslak Rehberin SBB’nin internet sitesinde yayımlanması	Haziran ayının ilk yarısı
Makam onayı alınan proje tekliflerinin KaYa Kullanıcı Kılavuzuna uygun olarak KaYa Bilgi Sistemi’ne girilmesi.	14 Temmuz’a kadar
Yatırım tekliflerine dair KaYa Bilgi Sistemi çıktılarının resmi yazı ile SBB’ye gönderilmesi.	21 Temmuz’a kadar
SBB’de yatırım görüşmelerinin yapılması	1 Temmuz-10 Ağustos
Yatırım görüşmeleri neticesinde ihtiyaç olması halinde proje tekliflerinin KaYa Bilgi Sisteminde güncellenmesi ve resmi yazı ile SBB’ye gönderilmesi	20 Ağustos’a kadar
OVP ile Genelge ve eki Yatırım Programı Hazırlama Rehberi’nin Resmi Gazete’de yayımlanması	Eylül ayının ilk haftası
OVP ve Genelge’de yer alan esaslar ile Rehber’de yer alan tavanlar çerçevesinde tekliflerin revize edilerek KaYa Bilgi Sistemi ve resmi yazı ile SBB’ye gönderilmesi	19 Eylül’e kadar

3.2) Genel Esaslar

9. Kuruluşlar yatırım tekliflerini, Orta Vadeli Program’daki hedefler ve proje öncelikleri çerçevesinde 2024-2026 döneminde gerçekleştirebilecekleri fiziki hedeflerin boyutunu ve maliyetini dikkate alarak yapacaklardır.
10. Kamu yatırım teklif ve kararları, ihtiyaç, sorun ve bunlara ilişkin çözümleri analiz eden sektörel ve bölge plan ve stratejileri, eylem planları ve nitelikli yapılabirlik etütlerine dayandırılacaktır.
11. Acil ve çok zorunlu haller dışında yatırım programına çok yıllık yeni proje alınmayacaktır. Getirilen bu sınırlamaya yatırım programı uygulama sürecinde de devam edilecektir. Yıllık proje tekliflerinin yatırım programına alınmasında azami ölçüde seçici olunacak, mevcut varlıkların ömrünü uzatan yatırımlara (bakım-onarım, yenileme vb.) ağırlık verilecektir.

12. 2024-2026 dönemi yatırım teklifleri **2024 yılı fiyatlarıyla** hazırlanacaktır.
13. Kuruluşlar, tekliflerinde 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamında sari ihalesini yaptıkları projeleri ve bunlar için 2024-2026 döneminde her yıl için tahsis edilmesi gereken asgari ödenek miktarını belirtecekler, proje bazındaki ödenek tekliflerinde ve ihtiyaçlarının belirlenmesinde bu hususları dikkate alacaklardır.
14. Kuruluşların ödenek tekliflerini belirlerken mevcut projelerin tamamlanma süresini uzatmaması ve yeni teklif edilecek projelerde ihaleye çıkabilmek için gerekli ödeneği ayırması esastır.
15. İlgili kuruluşlar, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun, projelerin ihaleye çıkılabilmesi için sağlanması gereken şartları düzenleyen 62/c maddesini dikkate alarak ödenek teklifinde bulunacaklardır.
16. Proje tekliflerinde cari nitelikteki harcamalara yer verilmeyecektir. Kuruluşlar; projelerinin yürütülmesi sırasında ortaya çıkan haberleşme, akaryakıt, malzeme alımları vb. harcamaların projeyi ilgilendiren kısmı için ödenek talebinde bulunabilecekler; ancak yatırım dönemine ait olmayan diğer hizmetlerini ifa ederken ihtiyaç duyacakları bu nitelikteki cari harcamalar ile projelerin kredi anapara geri ödemeleri ve işletme dönemi faiz ödemeleri gibi yatırım tanımına uymayan harcamalara yatırım tekliflerinde yer vermeyeceklerdir. Yatırım tekliflerine, mal veya hizmetlerin alımları/yapımları sırasında ve bunlarla birlikte mutad olarak yapılan vergi (KDV vb.), resim, harç gibi mütemmim ödemeler de dahil edilecektir. Ancak, projenin uygulanması sırasında oluşabileceği tahmin edilen fiyat farkı, kur farkı ve iş artışı, teklifte proje tutarına dahil edilmeyecektir.
17. Kamu kuruluşları, yatırım stokunun ortalama tamamlanma süresini azaltacak tedbirleri alacaktır. SBB gerekli gördüğü takdirde yatırım programında yer alan projelerin ortalama tamamlanma süresini azaltma yönünde ihtiyaç duyulabilecek ilave tedbirleri resen alır.
18. 2024 yılı yatırım teklifleri kapsamında hazırlanan yeni projeler idarenin stratejik planı ile KaYa Bilgi Sistemindeki Gerekçe menüsü altında yer alan ilgili kısımda ilişkilendirilecektir.
19. Kamu kuruluşları arasında imzalanmış olan protokoller gerekçe gösterilen tekliflerde de bu Rehberin ilgili hükümlerine göre bilgi ve belgeler hazırlanarak KaYa Bilgi Sistemine yüklenecektir.

3.3) Sektörel Esaslar

20. Tarım/Sulama sektörü:

Sulama sahası 1.000 hektardan büyük tüm tesisler bağımsız olarak değerlendirilmek üzere müstakil proje olarak yatırım programına teklif edilecektir.

Sulama, taşkın koruma, bitirilecek baraj vb. büyük su işi projelerine dair yıllık fiziki hedefler proje bazında; sulama, bitirilecek gölet, taşkın koruma vb. küçük su işi projelerine dair yıllık fiziki hedefler ise faaliyet bazında ve her iki fiziki hedef seti belirlenerek yatırım teklifleri ile birlikte gönderilecektir.

21. Tarım/Bitkisel Üretim sektörü: Arazi Topplulaştırma ve Tarla İçi Geliştirme Hizmetleri Projelerinde daha önce ihalesi yapılan işlerin tamamlanması ve mevzuat gereği olanlar hariç yeni işlerin öncelikle sulama yatırımları ile birlikte ele alınması esastır.

22. Tarım/Hayvancılık sektörü: Teklif edilecek projelerde cari transfer niteliğindeki, yeni hayvancılık işletmesi kurulmasına, yetiştiricilere hayvan ve/veya hayvan yemi vb. girdi dağıtımına yönelik uygulamalar yatırım programı kapsamında değerlendirilmeyecektir.

- 23. KOBİ ve Girişimcilik sektörü:** Yeni yapım proje tekliflerinin yatırım yılı başında teklif edilmesi esastır. Bakanlık teklifi ile uyumlu olan ve Rehberine uygun şekilde hazırlanan Fizibilite Etüdü veya Proje Teklif Formu ile KaYa Bilgi Sistemi üzerinden paylaşılan “Organize Sanayi Bölgesi ve Küçük Sanayi Sitesi Proje Teklifleri Ön Değerlendirme Formu”nu içeren proje teklifleri değerlendirilmeye alınır.
- 24. Turizm sektörü:** Destinasyon özelinde ve odaklı şekilde geliştirilen projeler teklif edilebilecektir. Projelendirme, destinasyonda hedeflenen turizm gelişiminin gerçekleşebilmesi için gerekli yatırımı bütünüyle yansıtacak, toplam maliyet, süre ve yıl ödeneği buna göre şekillendirilecektir. Ödeneğin yerel idarelere transfer edilmesi durumunda projeye yerelin katkı payı bilgisi de teklif dosyasında yer alacaktır.

GAP, DOKAP ve KOP Bölge Kalkınma İdareleri için GAP Turizm Master Planı, DOKAP Turizm Master Planı ve KOP Turizm Master Planı kararları projelerin değerlendirilmesinde esastır.

Yatırım projelerinin kapsamı turizm yatırımcısının bölgeye yatırım yapmasını teşvik etmek üzere altyapının tesisi ile sınırlı olup üstyapı içermeyecektir. Mahalli idarelerin turizm amaçlı altyapı yatırımları Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgeleri, Turizm Merkezleri ve Korunan Alanlar ile destinasyon yönetimi bazında geliştirilen projeler kapsamında desteklenecektir. Mahalli idarelerin içme suyu, atık su, kanalizasyon, derin deniz deşarjı, katı atık vb. konulardaki talepleri ilgili sektöründen karşılanacak olup turizm sektörüne önerilmeyecektir. Benzer şekilde, cari bütçeye konu tanıtım, markalaşma ve pazarlama faaliyetleri için yatırım bütçesinden talepte bulunulmayacaktır.

İç ve/veya dış turizme konu destinasyonlara ulaşımı sağlayan ve karayolu ağında olmayan yeni turistik yol projesi tekliflerinde varış noktasındaki turizm talebi ve diğer turizm yatırımlarıyla eşgüdüm dikkate alınacaktır.

- 25. Konut sektörü:** Proje teklifi yapan kuruluşlar, teklifin yapıldığı il ve kurum geneli itibarıyla personel ve lojman sayısını belirtecek; talep edilen proje kapsamını ve maliyetlerini açıklayıcı dokümanları teklif dosyasına ekleyecektir. Onarım projeleri yıllık olarak teklif edilecektir. Onarım kapsamında yapılacak işler iş türleri ve maliyetleri itibarıyla belirtilecektir. Teklif dosyasına bir önceki yıl ödeneği ve teklif edilen yıl ödeneği ile tamamlanan ve tamamlanması planlanan daire, afet konutu, altyapı proje sayısı vb. ile onarılan ve onarılacak lojman sayıları belirtilecektir. Yeni yapım projeleri arsa tahsisinden sonra teklif edilecektir.
- 26. Eğitim/İlköğretim, Genel Ortaöğretim ve Mesleki ve Teknik Eğitim sektörleri:** Yeni teklif edilecek projelerde, okulun yapılacağı bölgedeki (il-ilçe) derslik başına düşen öğrenci sayısı ile ikili eğitim oranı dikkate alınacaktır.

Tüm projelerin fiziki gerçekleşme seviyeleri yatırım teklifleri içinde yer alacaktır. Zorunlu haller dışında özel projelere ve özel imalata yer verilmemesi esastır. Derslik ihtiyacının acilen karşılanması amacıyla yeni proje tekliflerinde zorunlu haller dışında öğretim binaları dışında ek tesis teklif edilmemesi esas olup, yatırım programında devam eden projelerde ise öğretim binaları dışında kalan ve eğitim ve öğretim hizmetlerini aksatmayacak ünitelerin yapımına öğretim binaları hizmete alındıktan sonra başlanacaktır.

Yatırım programında yer almakla birlikte yapımına ihtiyaç kalmamış veya gerçekleştirilmesinde önemli zorluklarla karşılaşılan projeler yatırım programından çıkarılmak üzere teklif edilecektir.

Milli Eğitim Bakanlığınca yürütülen “e-Yatırım Projesi” ile tespit edilen yatırım ihtiyacına göre okul yapımında öncelikli il ve ilçeler sıralanacak ve yeni proje teklifleri seçimlerine esas oluşturan kriterleri de gösterecek şekilde hazırlanarak SBB’ye gönderilecektir.

Zorunlu haller dışında il merkezlerindeki lise ve dengi okullar için pansiyon talebinde bulunulmaması, ilçe merkezleri için teklif edilen pansiyonlar, ilgili ilçedeki bütün lise ve dengi okullar öğrencilerine hizmet verecek şekilde ele alınması, her okul türü için ayrı öğrenci pansiyonu teklifi yapılmaması esastır. Yapılacak tekliflerde pansiyon uygulaması taşımalı eğitim uygulamasıyla birlikte değerlendirilerek illerin önceliklendirilmesi yapılacaktır.

27. Eğitim/Yükseköğretim sektörü: Yeni kurulan devlet üniversitelerinin kampüs yeri seçimi tamamlanmadan ve söz konusu üniversitelerin kampüs planları ve uzun vadeli üniversite gelişim planları hazırlanmadan, bu üniversiteler için 2024 yılında tahsis edilmesi öngörülen ödeneklerin inşaat işleri için kullanılmasına izin verilmemesi esastır.

Yeni yapım projelerinin tamamı modüler tarzda, enerji verimliliğine ilişkin yapım ilkelerini dikkate alan ve engelli vatandaşların kullanımına uygun tarzda projelendirilecektir. Derslik ve Merkezi Birimler projesi kapsamında gerçekleştirilen dersliklerin ortak kullanıma uygun olması sağlanacaktır. Diğer yandan, maliyet etkin yapım teknikleri ve yapı malzemeleri kullanımı ile doğal çevreye ve yöresel mimariye uyumu dikkate alınacaktır.

28. Eğitim/Kültür sektörü: Zorunlu haller dışında, yeni kültür merkezi projesi tekliflerinin, Kamu Eliyle Yapılan Kültür Yatırımlarına Destek projesi kapsamında yapılması esastır.

29. Sağlık sektörü: Proje tekliflerinin aynı mahalde sağlık tesislerinin mükerrerliğine ve israfa yol açmayacak şekilde hazırlanması esastır. İnşaat ve donanım ihtiyaçları karşılanarak faaliyete geçmiş hastanelerin ek bina, yenileme, yeni makine-teçhizat ve donanım alımına yönelik projelere kendi öz gelirlerinden kaynak ayrılması ve bu kurumların söz konusu projelerin maliyetlerini öncelikle döner sermaye gelirleri ile karşılaması esastır. Uygulama projesi hazır olmayan projeler Yatırım Programına etüd-proje olarak teklif edilecektir. 2024 yılında devam edecek olan Üniversitelere ait her bir proje için Ek-14’te yer alan “Devam Etmekte Olan Sağlık Sektörü Projeleri Bilgi Formu” doldurulacaktır. Ayrıca sağlık sektörü kapsamında yatırım projesi teklif edecek Üniversitelerin Ek-15’da yer alan “Üniversite Hastaneleri Mevcut Altyapı Bilgi Formu”nu doldurması gerekmektedir. Ek-14 ve Ek-15 kapsamında hazırlanan formların saglik@sbb.gov.tr adresine gönderilmesi beklenmektedir.

30. Diğer Kamu Hizmetleri/Genel İdare sektörü: Yeni idari hizmet binası projeleri (detayı tadat edilmemiş toplulaştırılmış projelerin alt projeleri dahil) sadece zorunlu durumlarda ve arsası belli olmak koşuluyla teklif edilecektir. Bu tür durumlarda, söz konusu projeler öncelikle etüt-proje karakteristiğiyle, etüt-proje işleri tamamlandıktan sonra inşaat karakteristiğiyle teklif edilebilecektir. Hizmet Binası proje tekliflerinin değerlendirilebilmesi için, bu Rehberin “3.8) Hizmet Binaları” başlıklı bölümünde yer alan kurallara uyulacaktır.

31. Diğer Kamu Hizmetleri/Adalet Hizmetleri sektörü: İnşaatına başlanmış olan projelerin tamamlanmasına öncelik verilecek, zorunlu hallerde arsası belli olmak koşuluyla yeni bina projesi teklif edilebilecektir. Zorunlu hallerde teklif edilmesi gereken ceza infaz kurumu ve adalet binaları dahil hizmet binalarının değerlendirilebilmesi için teklifler öncelikle etüt-proje olarak iletilecek ve bu projelerin her biri için Ek-3’te yer alan formata uygun olarak gerekçe raporu ve ihtiyaç programı güncel bilgilerle ve eksiksiz doldurularak KaYa Bilgi Sistemine takvime uygun olarak yüklenecektir. Deprem analiz sonucunun olumsuz olması nedeniyle programa alınması teklif edilecek hizmet binası projelerinin değerlendirilebilmesi için yukarıda belirtilen belgelere ek olarak deprem analiz sonuç raporu ile birlikte güçlendirme-yapım maliyetleri ayrı ayrı hesaplanarak teklifle birlikte sunulacaktır. Sadece etüt projesi tamamlanmış işler inşaat karakteristiğiyle teklif edilebilecek, yeni tekliflerde; teklifin gelecek yıllar için ödenek ihtiyacına getireceği ek yük değerlendirilecek ve proje tamamlama sürelerinin 3 yılı aşmamasına dikkat edilecektir. İnşaat karakteristiğiyle teklif edilecek projelerde yukarıda sayılan belgelere ek olarak keşif özeti de iletilecektir. Bina bakım-onarım, makine-teçhizat, yazılım-donanım, taşıt vb. alım projeleri yeni proje ve yıllık olarak teklif edilecektir.

32. Diğer Kamu Hizmetleri/Güvenlik Hizmetleri sektörü: Mevcut projelerin tamamlanmasına öncelik verilecek; zorunlu hallerde gündeme gelebilecek ihtiyaçlar için yeni projeler ayrı olarak teklif edilecektir. Bu projelere ilişkin etüt-proje, gerekçe, ihtiyaç analizi raporları, depreme dayanıklılık açısından mevcut bir binanın yerine teklif ediliyor ise deprem analiz sonuç raporu ve güçlendirme-yeniden yapım maliyetleri ayrı ayrı hesaplanarak teklifle birlikte iletilecektir. Bina bakım-onarım, makine-teçhizat, yazılım-donanım, taşıt vb. alım projeleri ayrı ayrı, veya muhtelif işler başlığı kapsamında alt projeler şeklinde, yeni proje ve yıllık olarak teklif edilecektir. Arsası olan ve etüt-projesi tamamlanmış işler inşaat karakteristiğiyle teklif edilebilecektir. Kuruluşlarca, yatırım teklifleri ile birlikte mevcut projelerin fiziki ve nakdi gerçekleşme durumlarını, ihale edilip edilmedikleri, yılı ödeneğinin teklifin gönderildiği tarihte gerçekleşmiş olan harcama bilgisi ile yıl sonu harcama tahmini proje bazında ve ayrıca kuruluş toplamı olarak iletilecek ve KaYa Bilgi Sistemine yüklenecektir.
33. Sektörler kapsamında yürütülen bilgi ve iletişim teknolojileri projeleri birbirleriyle koordinasyon içerisinde yürütülecek, işlev bakımından benzerlik gösteren ve ortak yönleri bulunan projelerin birbirleriyle bütünlük içerisinde gerçekleştirilmesi için gerekli çalışmalar yapılacaktır. Ulusal ölçekte ihtiyacı karşılayabilecek ve bu suretle kurumların münferit proje ihtiyaçlarını merkezi olarak karşılayabilecek projelere öncelik verilecektir.
34. Yatırım projelerinin hazırlanmasında ülkemiz tarafından da onaylanan BM Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarının gerçekleştirilmesine katkı sağlayacak faaliyetlere önem verilecektir. Projelerin ilgili olduğu SKA'lar KaYa Bilgi Sisteminde belirtilecektir.
35. Yatırım projelerinin değerlendirilmesinde, yerlilik payı yüksek ve yabancı tedarikçilere bağımlılığı azaltan yazılım ve donanım ürünlerinin kullanıldığı projelere öncelik verilecektir.
36. Kamunun e-devlet uygulamalarına geçişini hızlandırmak üzere hazırlayacağı bilgi ve iletişim teknolojileri projelerinde temel hedef, kamunun kendi içinde ve üçüncü taraflarla bilgi paylaşımının, birlikte çalışabilirliğin, etkinlik ve şeffaflığın sağlanması ile vatandaşlara ve iş dünyasına elektronik ortamda sunulacak entegre edilmiş hizmetlerin yaygınlaştırılmasıdır. Hazırlanacak projeler için vatandaş odaklı yaklaşımla iş süreçlerinin ve bilgi gereksinimlerinin analiz edilerek uygun bir tasarım oluşturulması ve projelerin gerçekçi ekonomik ve sosyal analizlere dayandırılması esastır.
37. Bilgi ve iletişim teknolojileri proje teklifleri, <https://www.sbb.gov.tr/kamu-bit-projeleri-rehberi/> internet adresinde belirtilen usul ve esaslara göre hazırlanarak KaYa Bilgi Sistemine yüklenecektir.
38. Belirli bir sektöre yönelik olan bilgi ve iletişim teknolojileri projeleri ile idame niteliğindeki bilgi ve iletişim teknolojileri projeleri, ilgili olduğu sektöre teklif edilecektir. Ancak çok sayıda sektörü ilgilendiren, ulusal ölçekte merkezi niteliğe sahip bilgi ve iletişim teknolojilerine ilişkin altyapı projeleri ile kurumsal ölçekte bilgi ve iletişim teknolojileri altyapılarının bütüncül dönüşümüne yönelik projeler Diğer Kamu Hizmetleri sektörünün Bilişim Altyapıları alt sektörüne teklif edilecektir.
39. “Uygulama yazılımı geliştirme” bileşeni içeren ve toplam proje tutarı “Kamu Bilgi ve İletişim Teknolojileri Projeleri Hazırlama Rehberi”nde ifade edilen tutarı geçen bilgi ve iletişim teknolojileri projelerinde Rehber’de belirtilen kalite standardı seviyelerine uyum zorunluluğu bulunmaktadır.
40. Üniversitelere ait yatırım tekliflerinin Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı tarafından belirlenen kontenjanlar dikkate alınarak SBB’ye iletilmesi esastır. SBB’ye iletilecek yükseköğretim ve spor sektörüne ilişkin yatırım tekliflerinde Ek-8’da yer alan tabloların doldurulması esastır.

41. Üniversitelerin yeni mekân taleplerini www.meksis.gov.tr adresinde yer alan Yükseköğretim Mekânları Yatırım Karar Destek Sistemi üzerinden iletilmesi ve yapımı tamamlanan mekânların nihai bilgilerinin yine bu sistem üzerinden güncellenmesi esastır.
42. Yüksek öğretim kurumlarının, özgelir karşılığı kaydedilen ödeneklerden karşılanacak yatırım nitelikli bilimsel araştırma projeleriyle ilgili teklifleri Teknolojik Araştırma Sektörü teklifi içinde yer alacaktır.
43. Kamu kuruluşları ve üniversiteler tarafından 2024 yılında devam edecek olan teknolojik araştırma sektöründeki her proje için Ek-7’de yer alan “Devam Etmekte Olan Teknolojik Araştırma Sektörü Projeleri Bilgi Formu” doldurulacak ve teknoloji@sbb.gov.tr adresine gönderilecektir. 26 Kasım 2016 tarihli ve 29900 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma Projeleri Hakkında Yönetmelik çerçevesinde araştırma projeleri ödenekleri özel hesaba aktarılarak bir sonraki yıl kullanılabilir. Ek-7’de yer alan form doldurulurken 2023 yılında kullanılmayacak ödeneklerin özel hesap aracılığıyla 2024 yılında kullanılabilmesi göz önünde bulundurulmalıdır.
44. Sanayi altyapısına yönelik Organize Sanayi Bölgeleri ve Küçük Sanayi Siteleri ile ilgili yatırım teklifleri, projenin yer alacağı ilin sanayi potansiyelini ve sosyo-ekonomik durumunu, ildeki diğer Organize Sanayi Bölgesi (OSB) ve Küçük Sanayi Sitesi (KSS) projelerine ilişkin bilgileri ve projeye ilişkin analizleri içeren Fizibilite Etüdü ve Proje Teklif Formu ile birlikte SBB’ye iletilecektir. OSB ve KSS projelerinin ödenekleri bütçenin “Borç Verme” tertibinden karşılandığı için sermaye gideri ve sermaye transferi kapsamındaki ödenek teklifine dahil edilmeyecektir.
45. Lisanssız güneş enerjisi santrali (GES) ve rüzgar enerjisi santrali (RES) niteliğindeki yeni yatırım projeleri tekliflerinde; kurulu gücün kuruluş tüketimi ile sınırlı kalması, piyasaya satış yapılması yoluyla kâr amacının bulunmaması, çağrı mektubunun alınmış olması, yatırım maliyetinin mümkünse öncelikli olarak IPA gibi alternatif finansman kaynaklarından karşılanması, santral kurulumunda yerlilik oranının azami tutulmasına dikkat edilerek yerli firmalardan fiyat tekliflerinin alınması gerekmektedir. Ayrıca, toplam kurulu gücü 5 MW üstü olan GES ve RES projeleri enerji sektöründen, 5 MW ve altı projeler ise kuruluşun yer aldığı mevcut sektör üzerinden teklif edilecektir.
46. Proje maliyetine bakılmaksızın, tüm GES ve RES yeni yatırım projeleri tekliflerinde, Ek-1’de yer alan formatın yanında, Ek-16’de yer alan hususları da kapsayacak biçimde Fizibilite Etüdünün hazırlanması gerekmektedir.
47. Sağlık, karayolu ulaştırması, içme suyu ve sulama sektörlerinde teklif edilecek yeni projeler için KaYa Bilgi Sisteminde yer alan “Proje Önceliklendirme” başlığı altındaki değerlendirme sorularının cevaplandırılması gerekmektedir.

3.4) Fizibilite Etüdü

48. Fizibilite Etüdü hazırlanması gerekli olan yeni proje teklifleri için Fizibilite Etüdü’nün eksiksiz ve güncel bilgiler içerecek şekilde hazırlanması ve iletilmesi zorunludur.
49. Proje maliyeti **30 Milyon TL ve üzerinde** olan ve bilgi iletişim teknolojileri projesi niteliğinde olmayan yeni yatırım projeleri tekliflerinde Ek-1’de yer alan format çerçevesinde, projelerin ticari, finansal, ekonomik ve sosyal yapılabilirliğinin, önceliğinin ve çevreye etkilerinin fayda-maliyet veya maliyet etkinlik analizi ile ortaya konulduğu Fizibilite Etüdünün hazırlanması ve KaYa Bilgi Sisteminde “Gerekçe” menüsünün altında yer alan ilgili alana yüklenmesi zorunludur. Sağlık sektörü altında 30 Milyon TL ve üzerinde proje maliyetiyle teklif edilmesi öngörülen projelerden fizibilite etüdü henüz hazır olmayanlar Yatırım Programına etüd-proje karakteristiğiyle ve proje teklif formuyla teklif edilecektir.

50. Fizibilite Etüdü Formatında yer alan “6. Ticari Analiz” bölümünde kullanılacak iskonto oranının hesaplanabilmesi için aşağıda yer alan oranların güncel verilerinden yararlanılır;

- ✓ Borç alınan finansman kaynakları için ödenen faiz oranı,
- ✓ Sermaye piyasasındaki geçerli faiz oranı (mevduat faizleri, bono faizleri vb.)
- ✓ Benzer yatırım konularındaki karlılık oranı.

Ekonomik analizde kullanılacak iskonto oranı ise yatırım projesinin ekonomik büyümeye katkı sağlayabilmesi için kazanması gereken en düşük getiriyi ifade etmek üzere güncel veriler kullanılarak hesaplanacaktır.

51. Kesin projeye dayandırılmak şartıyla hazırlanacak Fizibilite Etüdü ve ilgili mevzuatın gerektirmesi durumunda ÇED Olumlu Belgesi veya ÇED gerekli değildir kararı alındıktan sonra yeni projeler yatırım programına teklif edilecektir. Yıl içi acil ve zorunlu nedenlere dayalı proje tekliflerinde, ilgili fizibilite etütlerine yeni proje tekliflerinin aciliyetini belirten gerekçeler dahil edilmelidir.

52. Ek-1’de yer alan fizibilite etüdü formatı, fizibilite etüdünün temel bulgularının bir sayfada sunulabileceği bir Proje Kimlik Kartını, 4 proje alternatifi gerekliliğini, hazırlanması gereken tabloların formatlarını ve bölümlerde talep edilen bilgilere dair açıklama metnini içermektedir.

53. Sektörlerin ve projelerin farklı özellikleri göz önünde bulundurularak Ek-1’de yer alan fizibilite etüdü formatında yer alan ilgili başlıklar doldurulacaktır.

54. Yeni yatırım projesi niteliğini haiz olmayan, geçmiş yıllarda tamamlanmış bazı projelerin kesin hesap farklarının ödenmesi veya özel gelirlerin yıl içinde diğer projelerle ilişkilendirilmesini sağlamak amacıyla teklif edilecek harcamalar (Kesin Hesap Karşılığı, Noksan Kalan İşler vb.) için Fizibilite Etüdü hazırlanmasına gerek bulunmamaktadır.

55. AB kaynakları ile finanse edilen ve 2024 Yılı Yatırım Programına teklif edilen 30 Milyon TL üstü maliyetli projeler için AB formatından hazırlanan fizibilite etüdü ile birlikte Ek-1’de yer alan Fizibilite Etüdü Formatının Proje Özeti kısmının doldurulması ve SBB’ye iletilmesi gerekmektedir.

56. SBB, projenin özelliğini dikkate alarak maliyeti ne olursa olsun gerektiğinde Fizibilite Etüdü istemeye yetkilidir.

57. Fizibilite Etütlerinin, değerlendirme sürecinin alacağı süre göz önünde bulundurularak, 2023 yılı **Temmuz ayı sonuna kadar** 2 basılı nüsha halinde ve elektronik ortamda KaYa Bilgi Sistemi aracılığıyla SBB’ye iletilmesi gerekmektedir.

58. 2023-2025 Dönemi Yatırım Programı Hazırlama Rehberi ekinde yer alan formata göre hazırlanarak SBB’ye iletilen fizibilite etütleri, güncelleme ihtiyacı ortaya çıkana kadar geçerliliğini koruyacaktır.

59. Güncelliğini yitirmiş projelerin fizibilite etütleri kuruluşlar tarafından revize edilecektir. Proje maliyetinde sabit fiyatlarla yüzde 30’u aşan oranda artış olması halinde SBB tarafından güncel keşfe dayanan yeni fizibilite etüdü istenecek ve proje hakkındaki nihai karar bu etüde dayandırılacaktır.

60. Büyük altyapı projeleri yürüten kurumlar, planlama ve uygulama aşamalarında; elektrik iletim hatları, enerji tesisleri, su-kanalizasyon isale hattı, sulama kanalı, boru hattı (petrol, doğalgaz, jeotermal), karayolu (devlet ve il yolları, otoyollar), demiryolu, telekomünikasyon iletişim

hatları, havaalanı, madencilik ve jeotermal yatırımları, liman, baraj ve benzeri muhtemel fiziki çakışma alanlarını dikkate alarak gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür.

Teklif edilen projeler için yukarıda belirtilen alanlar çerçevesinde, yatırımların fiziki çakışmasının önlenmesi amacıyla alınan tedbirlere dair bilgiler fizibilite etüdünün 1.4 bölümünde yer alacaktır.

3.5) Proje Teklif Formu

61. Yatırım Programına proje teklif edilebilmesi için Proje Teklif Formunun eksiksiz ve güncel bilgiler içerecek şekilde hazırlanması ve iletilmesi zorunludur.
62. Proje maliyeti 30 Milyon TL altında olan projeler ile proje maliyetine bakılmaksızın, toplu ve Yatırım Programında detayı tadat edilmemiş toplulaştırılmış projeler, ilköğretim, genel ortaöğretim, mesleki ve teknik eğitim sektörlerindeki okul projeleri, yükseköğretim sektöründe yer alan 2.000 adetten az yatak kapasitesine sahip yurt projeleri, spor sektöründe yer alan stadyum projeleri hariç diğer projeler, sağlık sektöründe yer alan 100 ve altı yataklı hastane projeleri, etüd proje karakteristiğinde alınacak sağlık sektörü projeleri, kültür sektöründe yer alan restorasyon projeleri, sosyal içerme sektörü, adalet hizmetleri sektöründe yer alan 200.000 m²'den küçük kapalı alana sahip ceza infaz kurumu projeleri ile güvenlik hizmetleri sektöründe yer alan 50.000 m²'den küçük kapalı alana sahip hizmet binaları projeleri, teknolojik araştırma sektörü ile üniversitelerin beden eğitimi ve spor, kültür yükseköğretim sektöründe yer alan projeler adı ve/veya karakteristiği taşıt alımı, akaryakıt ve yağ alımı, lojman, eğitim tesisi, ikmal inşaatı, tamamlama, araştırma, arazi toplulaştırması, afet konutları, deprem güçlendirme, afet hasarlarının telafisi ile diğer projelerden dolayı ortaya çıkan yol ve yer değiştirmesi şeklinde olan her türlü yeni yatırım projesi teklifleri için proje karakteristiğine bağlı olarak bu Rehberde belirtilen formatlara uygun olarak gerekli belge ve bilgiler iletilecek, Fizibilite Etüdü yerine geçmek üzere ise Ek-2'te yer alan Proje Teklif Formu'na uygun olarak KaYa Bilgi Sistemindeki ilgili alanlar eksiksiz doldurulacaktır.
63. Arazi toplulaştırma ve tarla içi geliştirme hizmetlerine ilişkin teklif edilecek yeni projelerle ilgili olarak Ek-13 doldurularak SBB'ye iletilecektir.
64. Teknolojik araştırma sektöründe araştırma altyapılarının kurulumuna ve geliştirilmesine yönelik destekler Araştırma Altyapıları Proje Çağruları kapsamında verilmektedir. Proje çağruları üniversiteler ile kamu kurum ve kuruluşlarına resmi yazı ile duyurulmakta olup proje çağrısına çıkılması durumunda, proje teklifleri arastirma.sbb.gov.tr internet adresinde yer alan proje başvuru dokümanı doldurularak, kurumun en üst yöneticisinin imzasının yer aldığı resmi yazı ile SBB'ye iletilebilecektir.
65. AB kaynakları ile finanse edilen ve 2024 Yılı Yatırım Programına teklif edilen 30 Milyon TL altı maliyetli projeler için Ek-2'te yer alan Proje Teklif Formunun hazırlanarak SBB'ye iletilmesi gerekmektedir. Ayrıca AB formatında hazırlanan proje teklif dokümanlarından ilgili olanlarının da SBB'ye iletilmesi gerekmektedir.
66. Yeni yatırım projesi niteliğini haiz olmayan, geçmiş yıllarda tamamlanmış bazı projelerin kesin hesap farklarının ödenmesi veya özel gelirlerin yıl içinde diğer projelerle ilişkilendirilmesini sağlamak amacıyla teklif edilecek harcamalar (Kesin Hesap Karşılığı, Noksan Kalan İşler vb.) için Proje Teklif Formu hazırlanmasına gerek bulunmamaktadır.

3.6) Kamulaştırma

67. 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun 3 üncü maddesine 4650 sayılı Kamulaştırma Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunla eklenen son fıkranın amir hükmü uyarınca, yeterli ödenek temin edilmeden kamulaştırma işlemine başlanamayacağından,

kamulaştırma ödenek teklifleri projelerin gerçek kamulaştırma ihtiyacını yansıtacak şekilde proje bazında KaYa Bilgi Sisteminde gerekli ödenek tanımları yapılarak belirlenecektir.

68. Projelerle ilişkili kamulaştırma teklifleri proje bağlantısı kurularak KaYa Bilgi Sistemine girilecektir.
69. Yeni projeler için hazırlanan fizibilite etütlerinde kamulaştırma bedelleri Ek-1’de yer alan Fizibilite Etüdü Formatı’nın “2. Yer Seçimi ve Arazi Maliyeti” bölümünde ifade edilecek ve “6. Ticari Analiz” kısmında dahil edilerek, “7. Ekonomik Analiz” kısmında ise dahil edilmeden dikkate alınarak hesaplamalar yapılacaktır.
70. Hizmet binası olarak kullanılmak üzere bina kamulaştırması veya hizmet binası yapımı amacıyla arazi kamulaştırması teklifleri sadece zorunlu hallerde yapılacaktır. Bu tür durumlarda, ödenek teklifiyle birlikte ilgili binanın veya ilgili arazi üzerine yapılması planlanan binayla ilgili olarak Ek-3’te yer alan formata uygun gerekçe raporu ve ihtiyaç programı güncel bilgiler içerecek şekilde hazırlanarak iletilecektir.

3.7) Taşıtlar ve İş Makineleri

71. 2024 yılında kaynağı ne olursa olsun, taşıt alımı sadece zorunlu hallerde yapılabilecektir.
72. Kuruluşların taşıt alımı teklifleri Ek-4’te yer alan “2024-2026 Dönemi Tahmini Taşıt Alım Bedelleri Listesi” esas alınarak yapılacaktır.
73. Teklif edilecek taşıt sayıları belirlenirken, tahmini taşıt alım bedellerinin her türlü vergi öncesi bedeller olduğu dikkate alınacaktır.
74. Taşıt edinimine yönelik taleplerde mevcut taşıt envanterinin ve kullanım durumunun dikkate alınması gerekmektedir. Bu kapsamda taşıt talebinde bulunan kuruluşlar Ek-5’de yer alan “Taşıt Envanteri Formu”nu ve her bir taşıt talebi için Ek-6’de yer alan “Taşıt Talep Formu”nu eksiksiz dolduracaktır.
75. Taşıt satın alma talepleri, kurum ve kuruluşların envanterinde olan taşıtların yanında kiralık ve başka kurumdan tahsisli olarak kullanılmakta olan, ayrıca vakıf, dernek, sandık, banka, birlik, firma, şahıs ve benzeri kuruluş veya kişilere ait olup kamu kurum ve kuruluşlarının kullanılan bütün taşıtların bilgisini içeren Ek-5’deki “Taşıt Envanter Formu” ile birlikte iletilecektir. Ayrıca tüm taşıt talepleri KaYa Bilgi Sistemi aracılığı ile projelere karakteristik olarak eklenerek iletilecektir.
76. İş makineleri teklifinde, mevcut araçların adet ve modellerine ilave olarak imal tarihleri ile son iki yıldaki yıllık ortalama çalışma saatleri de talep ile birlikte verilecektir.

3.8) Hizmet Binaları

77. Kamu hizmet binalarına yapılacak ödenek tahsislerinde, önemli oranda fiziki gerçekleşmesi bulunan projelere öncelik verilecektir.
78. Yeni hizmet binası projeleri sadece zorunlu durumlarda teklif edilebilecektir. Bu tür durumlarda söz konusu projeler, öncelikle etüt-proje olarak ve Ek-3’te yer alan formata uygun olarak güncel bilgilerle hazırlanacak Gerekçe Raporu ile 12.09.2018 tarihli ve 30533 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Kamu Binaları Standartları Rehberi” hakkındaki 11.09.2018 tarihli ve 2018/09 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi uyarınca hazırlanacak ihtiyaç programıyla birlikte iletilecektir. Söz konusu belgeleri eksik olan, eksik doldurulan veya güncel bilgiler içermeyen proje teklifleri değerlendirmeye alınmayacaktır. Etüt-projesi tamamlanan ve arsası belli olan projeler “inşaat” karakteristiğinde teklif edilebilecektir. Etüt-projesinin tamamlanmasının ardından “inşaat” karakteristiğiyle teklif edilecek projeler için keşif özeti iletilecektir.

79. Deprem analiz sonucunun olumsuz olması nedeniyle yeni hizmet binası için teklif edilecek etüt-projelerle birlikte, yukarıda belirtilen belgelere ek olarak deprem analiz raporu ile hazırlanacak “güçlendirme-yapım maliyeti karşılaştırması”na yer verilecektir.
80. Yeni hizmet binası tekliflerinde; teklifin gelecek yıllar için ödenek ihtiyacına getireceği ek yük değerlendirilecek ve proje tamamlama sürelerinin 3 yılı aşmamasına dikkat edilecektir.
81. Hizmet binası tekliflerinde mevcut binanın kullanım durumu ile ekonomik ömrünü dikkate alan, güncel birim maliyetler kullanılarak hesaplanan fiyatlara dayanan fayda-maliyet ya da maliyet etkinlik analizleri yapılacak; analize ilişkin verilere Ek-3’te ve KaYa Bilgi Sisteminde yer alan İdari Hizmet Binası Projeleri İçin Gerekçe Raporunda ilgili bölümlerde yer verilecek ve söz konusu Rapor KaYa Bilgi Sistemine yüklenecektir.
82. Hizmet binası tekliflerinde, 12.09.2018 tarihli ve 30533 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Kamu Binaları Standartları Rehberi” hakkındaki 11.09.2018 tarihli ve 2018/09 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi uyarınca ihtiyaç programı hazırlanarak İdari Hizmet Binası Projeleri İçin Gerekçe Raporu ekinde yer verilecektir. Söz konusu Genelgeye uygun olarak hazırlanmayan teklifler değerlendirmeye alınmayacaktır.

3.9) Dış Kredi ve Hibe ile Yürütülecek Yatırım Projeleri

83. Finansmanı dış krediden sağlanan projelerin ödenekleri, kredi anlaşmalarında belirtilen süreler ve yıllık kredi dilimleri dikkate alınarak tespit edilecektir.
84. Yatırım programlarında ihaleli olarak devam eden dış kredili projeler arasından sektörel açıdan öncelikli, dış kredi kullanımları önemli bir seviyeye gelmiş, önümüzdeki bir veya iki yıl içinde tamamlanabilecek nitelikte olan dış kredili projelere öncelik verilecek, bu projelerin zamanında bitirilmesi için gerekli tahsis yapılacaktır.
85. Projelerin dış kredi ve hibe bilgileri KaYa Bilgi Sisteminde ilgili ödenek tanımları yapılarak girilecektir. Teknik işbirliği kapsamındaki yardımlar da dahil olmak üzere hibe şeklinde (AB fonlarından temin edilecek fonlar dahil) temin edilen dış finansmanla yapılacak yatırım projeleri teklifte proje ayrıntılarıyla yer alacaktır.
86. Projelerin dış kredili olarak finansmanında 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun ve ilgili yönetmeliklerinde yer alan esas ve usuller geçerli olacaktır.
87. Kamu projelerinin finansman kaynağına ilişkin karar iç ve dış alternatif finansman kaynakları arasında yapılacak karşılaştırmalı değerlendirmeye dayandırılacaktır. Kamu yatırım programıyla ilişkilendirilmesi gereken bütün projelere (çeşitli yurtiçi veya yurtdışı hibe kaynakları dahil) dış finansman kaynaklarının kullanılmasında “4749 Sayılı Kanun Kapsamında Dış Finansman Sağlanmasına İlişkin Usul ve Esaslara Dair Yönetmelik”te yer alan hususlara uyulacaktır. Bulunacak kredinin finansman maliyeti dikkate alınarak proje öncelikleri açısından SBB görüşüne, dış finansman imkânının genel büyüklüğü konusunda ise Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşüne başvurulacaktır. Kaynağı ne olursa olsun SBB tarafından olumlu görüş verilmeyen ve yatırım programıyla ilişkisi kurulmayan hiçbir yatırım projesi için dış finansman arayışına başlanmayacak ve uluslararası taahhüde girilmeyecektir.
88. Yatırım programında yer aldığı halde yatırım tavanına dahil edilmeyen projelerin (dış kredili olarak yürütülen belediye projeleri gibi) teklif ve takibi bu Rehber’deki esaslar çerçevesinde yapılacaktır.
89. Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA) programlaması kapsamında teklif edilen projeler 2019/20 sayılı AB'den Sağlanacak Katılım Öncesi Fonların ve AB Birlik Programlarına Katılımın Yönetimi konulu Cumhurbaşkanlığı Genelgesi uyarınca karara bağlanmadan önce Kalkınma

Planına ve Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programına uyum ve bütçe imkanları açısından SBB'nin uygun görüşü alınır. Karara bağlanmış olan proje teklifleri, proje sahibi kuruluşlar tarafından yatırım programıyla ilişkilendirilmek üzere bütçe süreçlerinin gerektirdiği zamanlama dikkate alınarak, eş finansman karşılığı ödenek talepleri ile birlikte SBB'ye gönderilir.

3.10) Döner Sermaye İşletmesi Olan Kuruluşlar ve Fonlar

- 90.** Döner sermayeden yapılacak olan yatırımlar döner sermaye mevzuatına aykırı düşmeyecek şekilde teklif edilecektir.
- 91.** 2024-2026 dönemi yatırım ödenek teklifinin fonlardan veya diğer ek kaynaklardan karşılanması öngörülen kısmı KaYa Bilgi Sisteminde ilgili ödenek tanımı yapılarak girilecektir.
- 92.** Döner sermaye gelirleri olan kuruluşlar, yatırım teklifleri ile birlikte 2024-2026 dönemi döner sermaye gelir ve gider tahminlerini bildireceklerdir. Buna göre, döner sermaye geliri elde eden Sağlık Bakanlığına bağlı devlet hastaneleri ile üniversite hastaneleri de bir önceki yıl döner sermaye gelir ve gideri ile bir sonraki yıl döner sermaye gelir ve harcama tahminlerini ve bunun içinden yatırımlarda kullanmayı talep edecekleri miktarları tekliflerinde belirteceklerdir.
- 93.** Kuruluşların öz gelirlerinin kullanımında da aynı esaslara uyulacaktır.
- 94.** Tasfiye edilmiş fonlardan ödenek talebinde bulunulmayacaktır. Ancak, faaliyetleri süren fonlardan yararlanan kuruluşların projeleri bu Rehber'deki esaslar çerçevesinde SBB'ye iletmeye devam edilecektir.

3.11) Düzenleyici ve Denetleyici Kurumlar

- 95.** 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 25'inci maddesi gereğince, III Sayılı Cetvel kapsamındaki düzenleyici ve denetleyici kurumlar yatırım nitelikli projelerini bilgi için yatırım programı ile ilişkilendirilmek üzere SBB'ye ileteceklerdir.

3.12) Mahalli İdareler

- 96.** Mahalli idarelerin (il özel idareleri ve belediyeler ile bunların kurdukları birlik ve idareler) dış kredili projelerinin belirlenmesinde borç stoku limitleri içinde kalınması esastır.
- 97.** Mahalli idarelerin dış finansman (kredi ve/veya hibe) kullanımı söz konusu olan projeleri; makro politikalar, sektör programları, bölge planları ve yatırım öncelikleri ile stratejik plan ve performans programı dikkate alınarak bu Rehber'de yer alan esaslar çerçevesinde teklif edilecektir.
- 98.** Dış finansman kullanımı olan projelerden İLBANK yatırım programında yer almak üzere teklif edilenlere öncelik verilecektir.
- 99.** Dış kredi kullanımından doğacak yükümlülükler ilgili mahalli idarelerce yerine getirilecektir.
- 100.** AB hibeleriyle finanse edilmesi planlanan projeler de bu Rehber'deki esaslara göre yatırım programına alınır. Ayrıca ihale aşamasında ya da uygulama esnasında oluşabilecek proje değişiklikleri için de SBB'nin uygun görüşü aranır.

3.13) Kamu Özel İşbirliği (KÖİ) Yöntemi İle Yürütülen Projeler

- 101.** Kamu yatırımlarının, finansman modeli ne olursa olsun, stratejik dokümanlarda belirlenen hedeflerle uyumlu olması ve sadece ekonomik olarak yapılabilir projelerin teklif edilmesi esastır.
- 102.** KÖİ modeli, harcama etkinliğinin kamu kaynaklarının kullanımından daha yüksek olduğu durumlarda kullanılacaktır.

103. KÖİ yöntemiyle yapılmasını teminen Cumhurbaşkanlığı yetkisi için teklif edilen projelerin; teknik, finansal, ekonomik, sosyal ve hukuki açılardan yapılabilirliğini, öngörülen katkı payı, doğrudan ödeme ve garantiler de dahil olmak üzere risk analizlerini ve harcama getirisi analizini içeren ön yapılabilirlik etüdünün hazırlanması zorunludur.

104. İlgili mevzuatın gerektirmesi durumunda ÇED Olumlu Belgesi veya ÇED gerekli değildir kararı alındıktan sonra projeler teklif edilecektir.

3.14) Diğer Esaslar

105. KÖİ modeli ile uygulananlar dahil olmak üzere kamu yatırımlarında yerli malı kullanılmasına öncelik verilecektir.

106. İdareler kamu yatırım projelerinin 2024-2026 Dönemi planlama ve uygulama aşamalarını kadınların toplum içinde güçlenmelerine katkı sağlayacak şekilde hazırlayacak ve uygulayacaklardır.

107. 2024-2026 döneminde 5378 sayılı Engelliler Kanununun Geçici 2 nci ve 3 üncü maddeleri gereğince fiziksel çevre koşullarının engellilere uygun hale getirilmesi kapsamında, yeni projelerin engellilerin erişilebilirliğine uygun olması, mevcut projelerin de engellilerin erişilebilirliğine uygun hale dönüştürülmesi hususu göz önünde bulundurulacak ve söz konusu projelerde bu konudaki standartlara uyulacaktır.

108. Kamu yatırım projelerinin hazırlık ve uygulama aşamalarında iş sağlığı ve güvenliği konusu özellikle dikkate alınacaktır.

109. Finansal kiralama yöntemiyle yapılan yatırımlardan finans tipi kiralamalara yatırım programında yer verilecektir. Finans tipi (satış tipi) kiralamaya konu olan yatırım malının toplam değeri, kiralamanın başlayacağı ilk yılın yatırım programında yıl ödeneği olarak belirtilecektir. Ancak, söz konusu kiralamaya ilişkin olarak daha sonraki yıllarda herhangi bir ödenek gösterilmeyecektir. Finansal kiralamada kuruluşun yatırım bütçesinden kiralamanın başladığı yıl herhangi bir nakdi harcama yapılmamakla birlikte bu gösterimden amaç, o değerde bir yatırım malının kuruluşun sabit sermaye stokuna katılmış olduğunun görülebilmesidir. Faaliyet tipi finansal kiralama yatırımlarına yatırım programlarında yer verilmeyecektir.

110. Özelleştirme kapsamındaki kuruluşlar; 2024-2026 dönemi yatırım tekliflerini, özellikle yeni başlayacak projeleri ve yeni yapılacak ihaleleri dikkate alarak özelleştirme programına uygun olarak yapacaklardır. Söz konusu teklifler, özelleştirme programına uygunluk açısından yapılacak değerlendirme ile beraber Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından SBB'ye iletilecektir.

111. Yatırımları Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından yürütülmekte olan kuruluşlar yatırım tekliflerini adı geçen Bakanlık görüşünü alarak SBB'ye iletceklerdir.

112. Kuruluşların TOKİ'ye ya da özel yüklenicilere arsa veya diğer gayrimenkulleri karşılığında yaptırarak edinecekleri bina ve tesisleri projelendirilerek yatırım programına teklif edilecektir. Arsa karşılığı yaptırmak üzere teklif edilen projelerin proje tutarı ve diğer parametreleriyle (harcama ve ödenekleri hariç) birlikte toplama dahil olmayacak şekilde yatırım programında yer alacaktır.

113. Bölge Kalkınma İdareleri (BKİ), eylem planları kapsamındaki yatırımlara ilişkin tekliflerini ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği içinde hazırlayacak, önceliklendirecek ve ilgili kurum ve kuruluşlarla birlikte SBB'ye de gönderecektir.

114. Valilikler, kamu kuruluşlarının yatırım projeleri ile ilgili (varsa) tekliflerini, bunlar hakkında il koordinasyon kurullarında oluşan valilik görüşleri ile birlikte **doğrudan ilgili yatırımcı kuruluşa** iletceklerdir (SBB'ye iletmeyeceklerdir).

4) 2024-2026 DÖNEMİ KAMU YATIRIM POLİTİKASININ ÖNCELİKLERİ

4.1) Genel Öncelikler

Kamu yatırımlarında,

115. Büyümeye, özel kesim yatırımlarını desteklemeye, bölgelerin gelişme potansiyelini harekete geçirmeye, üretim, istihdam ve ülke refahını artırmaya azami katkı sağlayacak projelere,

116. Özel sektör tarafından gerçekleştirilemeyecek ekonomik ve sosyal altyapı projelerine,

117. Altyapı konusunda; özel kesimde üretim maliyetlerinin azaltılmasını, yeni üretim kapasitelerinin oluşturulmasını, böylece üretimin yenilikçi ve rekabetçi gelişmesini destekleyecek projelere,

118. Üst politika metinlerindeki makroekonomik hedefleri destekleyecek ve büyümeyi sürdürülebilir kılabilecek nitelikli insan gücü ve güçlü toplum hedefi ile ilgili projelere

öncelik verilecektir.

4.2) Sektörel Öncelikler

119. 2024-2026 dönemi kamu yatırım tahsislerinde KÖİ modeliyle yürütülenler dâhil, 11. Kalkınma Planının öncelikli imalat sanayii sektörlerine ve bu sektörlerle yönelik beşeri ve fiziki altyapıyı güçlendirecek Ar-Ge, dijitalleşme, insan kaynakları, lojistik, enerji ve eğitim gibi yatay alanlar ile tarım, turizm ve savunma sanayii alanlarına öncelik verilecektir.

4.3) Bölgesel Öncelikler

120. Kamu yatırım teklifleri, bölgelerarası gelişmişlik farklarının azaltılmasına katkı sağlayacak şekilde hazırlanacaktır. Bu amaçla yatırımların mekânsal dağılımında, geçmiş yıllardaki yatırım tahsislerinin dağılımı ve gelecek döneme ilişkin bölgesel politikalar dikkate alınacaktır.

121. Düzey 2 Bölgeler (Ek-9) için hazırlanan bölge planları bölgedeki tüm kamu kurum ve kuruluşlarının hazırlayacakları yatırım projelerinin planlanmasında esas alınacaktır. Yatırım projeleri için hazırlanacak fizibilite etütlerinin sosyal analiz kısmında proje tekliflerinin ilgili olduğu bölge planının öncelik ve tedbirlerine yer verilecektir.

122. GAP, DAP, DOKAP ve KOP Bölge Kalkınma İdarelerinin sorumluluk alanındaki iller (Ek-10) için hazırlanmış bulunan eylem planları kapsamındaki yatırımlara öncelik verilecektir.

123. Bölgelerin ekonomilerinde öne çıkan sektörlerin daha yüksek katma değerli ve rekabet edebilirliği yüksek üretim yapılarına dönüşmesine katkı sağlayacak alanlardaki yatırımlara öncelik verilecektir.

4.4) Proje Bazında Öncelikler

124. 2024-2026 dönemi için yapılacak proje bazındaki ödenek tekliflerinde sektörel ve bölgesel önceliklerin yanı sıra;

- 11. Kalkınma Planında yer alan öncelikli sektör ve alanlara,
- 06 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş merkezli meydana gelen depremlerden etkilenen illerde altyapının yeniden tesis edilmesine yönelik projelere,
- 2024 yılı içinde tamamlanarak hizmete girebilecek öncelikli projelere,

- Önemli ölçüde fiziki gerçekleştirilmiş projelere,
  - Başlatılmış diğer projelerle bağlantılı veya eş zamanlı olarak yürütülmesi ve tamamlanması gereken projelere,
  - Mevcut sermaye stokunun daha etkin kullanılmasına ve korunmasına yönelik idame-yenileme, bakım-onarım, rehabilitasyon ve modernizasyon türü yatırım projelerine,
  - Afet risklerinin azaltılması, afetlere hazırlık ile afet hasarlarının telafisine yönelik projelere
- ağırlık verilecektir.

125. Sektör/Alt Sektör Öncelikleri: Kuruluşlar, yatırım programı hazırlıklarında ve proje stokunun önceliklendirilmesinde, yukarıda verilen genel, sektörel, bölgesel ve proje bazında önceliklerin yanı sıra aşağıdaki alt sektör bazındaki kriter ve öncelikleri dikkate alacaklardır.

- Tarım/Sulama sektörü: DSİ Genel Müdürlüğü'nün yatırım programında yer alan büyük su işi projelerinden; depolaması tamamlanmış veya depolamasız, su iletim tesisleri (tünel/ana kanal) inşaatı bitmiş veya devam eden cazibeyle sulama yapılacak projelere öncelik verilecektir.
- Tarım/Hayvancılık sektörü: Üretimin artırılmasına hizmet edecek altyapı ve araştırma projelerine öncelik verilecektir.
- Tarım/Su Ürünleri sektörü: Balıkçı barınakları projelerinde, Balıkçılık Kıyı Yapıları Durum ve İhtiyaç Analizi çalışmasında ortaya konan ihtiyaç tespitleri ve takvimlendirme dikkate alınarak projeler önceliklendirilecek ve idame yatırımlarına öncelik verilecektir. Avcı ve yetiştiricilerin lojistik ihtiyaçlarını karşılamak üzere, üst yapısı bulunmayan veya tamamlanmamış olan barınaklara ilişkin etüd proje çalışmaları yapılarak önceliklendirilecek, bu çalışmaların neticesine göre balıkçı barınakları üst yapı yatırımları değerlendirilecektir.
- Tarım/Bitkisel Üretim sektörü: Bitkisel üretimin artırılması ve tarım bilgi sistemlerinin iyileştirilmesine hizmet edecek altyapı ve araştırma projelerine öncelik verilecektir.
- Madencilik sektörü: Enerji sektörü ve imalat sanayiine girdi temin eden üretime yönelik projelere; kömür, petrol, doğalgaz ve jeotermal kaynaklar ile rezervi tükenmekte olan ve arz güvenliğinin sağlanması açısından önem arz eden madenlerin aranmasına ve üretilmesine yönelik projelere; madenlerin işlenerek ürün haline getirilmesine yönelik projeler ile üretilen cevherlerin tüketici talepleri doğrultusunda kalitesinin iyileştirilmesine yönelik projelere öncelik verilecektir.
- İmalat sektörleri: Üretimin idamesine yönelik projelere, halk ve çevre sağlığı, AB'ye uyum ve uluslararası yükümlülüklerimiz açısından gerçekleştirilmesi gerekli olan projelere, yurtiçi hammaddenin değerlendirilmesine yönelik projelere, savunma sanayii projelerine, yerli ve özgün raylı sistem araçları ile hava araçlarının geliştirilmesi projelerine öncelik verilecektir.

Sanayi altyapısına yönelik OSB, KSS ve TGB projelerinde sektörel ve tematik projelere öncelik verilecektir. Yatırım Programına yeni OSB projesi alınmasında yer seçiminin kesinleşmesi ve OSB'nin sicil alması gerekmektedir. Söz konusu koşullar sağlandığında Yatırım Programına alınacak OSB projelerinin seçilmesinde, ulusal ve bölgesel stratejiler ve öncelikler göz önünde bulundurularak illerin sanayi potansiyeline ve bütçe imkânlarına göre değerlendirme yapılacaktır. TGB sağlanan desteklerde; faaliyete geçmemiş ve TGB performans endeksi sıralamasında başarılı olan TGB'lerin projelerine öncelik verilecektir. Ayrıca, söz konusu projelerin seçiminde sanayi ve teknoloji bölgelerinin dönüşümünü sağlayacak; girişimcilere sağlanacak hizmet kalitesinin artırılmasını, yenilikçi girişimciliğin

geliştirilmesini, dijital dönüşümün sağlanmasını hedefleyen ve ihtiyaç ve etki analizlerinin yapıldığı ve kümelenme desteklerini içeren projelere öncelik verilecektir. Yatırım Programına yeni Küçük Sanayi Sitesi projesi alınmasında; nüfusu ve esnaf-sanatkâr sayısı daha fazla olan yerleşim yerlerinde olanlara, çevresel ve planlı kentleşme açısından zorunluluk arz edenlere ve ihtisas küçük sanayi sitesi niteliğinde olanlara öncelik verilecektir.

- Enerji sektörü: Enerji arz-talep analizlerine dayanan, Türkiye'nin genel enerji ihtiyaç projeksiyonuna uygun olarak hazırlanmış ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun ortaya koyduğu esaslara uygun, güvenilir hammadde kaynaklarına ve yüksek ticari ve ekonomik faydaya sahip projelerle, başta nükleer ve yenilenebilir enerji olmak üzere yerli ve özgün enerji teknolojileri geliştirme amaçlı yatırımlara, gerçekleştirilmesi diğer projelerin hayata geçirilmesinin ön şartı niteliğinde olan veya bunların kapasite/verimini artıracak olan projelere ve yenilenebilir kaynakların sisteme entegrasyonunu sağlayacak iletim altyapısı projelerine öncelik verilecektir.

Doğal gaz iletim ve dağıtım ağını ülke sathında genişletecek yatırımlara devam edilecek olup, bu yatırımların şehir içi doğal gaz dağıtım yatırımları ile eş zamanlı olarak yürütülmesine önem verilecektir. Ayrıca, kaynak ve güzergah çeşitlendirilmesini sağlayacak projelere, doğal gaz arz stoklarının yeterli düzeyde oluşturulmasına imkân sağlayacak projelere ve denizlerimizde keşfedilen doğal gaz rezervlerinin ülke ekonomisine kazandırılmasına yönelik altyapı projelerine öncelik verilecektir.

- Ulaştırma/Demiryolu sektörü: Mersin-Adana-Osmaniye-Gaziantep, Ankara-Afyonkarahisar-İzmir, Bandırma-Bursa-Yenişehir-Osmaneli, Halkalı-Kapıkule projeleri ile ikinci hat yapımlarına, sinyalizasyon ve elektrifikasyon yatırımlarına ve önemli yük merkezlerine iltisak hattı yapımı, hat kapasitesi ve verimliliğini artıracak projeler ile raylı sistem araçlarının yerli üretimine öncelik verilecektir.
- Ulaştırma/Denizyolu sektörü: Filyos Limanı, Doğu Akdeniz Ana Konteyner Limanı ve Çandarlı Limanının tamamlanmasına birinci derecede öncelik verilecektir. Elverişli konumlarda Ro-Ro limanlarının yapımına yönelik yatırımlara önem verilecektir. Hem özel hem de kamu limanlarındaki işlemleri, maliyetleri ve bürokratik süreçleri asgari düzeye indirmeye yönelik yatırımlara ve projelere birinci derecede önem verilecektir.
- Ulaştırma/Havayolu sektörü: Hava seyrüsefer emniyetini artırıcı projelere öncelik verilecektir.
- Ulaştırma/Karayolu sektörü: 11. Kalkınma Planı'nda belirtilen öncelikli sektörlerin ihtiyaçları doğrultusunda trafik akış darboğazlarının giderilmesini, varlık yönetim sisteminin geliştirilmesini ve trafik akışının ihtiyaç duyulan hizmet seviyesinde sürdürülmesini sağlayacak yatırımlar ile karayollarında trafik güvenliği yatırımlarına öncelik verilecektir. Ayrıca, ortalama günlük ağır taşıt trafiği 1.000 aracın üzerinde olan güzergâhlarda bitümlü sıcak karışım kaplama (BSK) projelerine öncelik verilecektir.
- Ulaştırma/Kentiçi Ulaşım sektörü: Toplu taşımada trafik yoğunluğu ve yolculuk talebindeki gelişmeler dikkate alınarak öncelikle otobüs, metrobüs ve benzeri sistemlere öncelik verilecek, bunların yetersiz kaldığı güzergâhlarda raylı sistem alternatifleri değerlendirilecektir. Ayrıca raylı sistemlerin, işletmeye açılması beklenen yıl için doruk saat-tek yön yolculuk talebinin tramvay sistemleri için asgari 7.000 yolcu/saat, hafif raylı sistemler için asgari 10.000 yolcu/saat, metro sistemleri için ise asgari 15.000 yolcu/saat düzeyinde gerçekleşeceği öngörülen koridorlarda planlanması şartı aranacaktır.

- Ulaştırma/Haberleşme sektörü: TRT'nin teknolojik altyapısının yenilenmesine yönelik projelere öncelik verilecektir.
- Ulaştırma/Otoyol sektörü: Tamamlanma aşamasındaki otoyol ve bağlantı yolu projeleri ile mevcut otoyol sisteminin korunmasını ve etkin kullanımını sağlayacak; üstyapı iyileştirme, trafik güvenliği, köprü ve viyadüklerin onarımına yönelik projelere önem ve öncelik verilecektir.
- Ulaştırma/Lojistik yatırımları: Çukurova, Batı Karadeniz ve Marmara bölgeleri başta olmak üzere mevcut ve yapımı devam eden lojistik merkezlerin standartları yükseltilecek, yeni yapılacak yük ve lojistik merkezleri yük talebinin yüksek olduğu demiryolu koridorlarında planlanacak, Türkiye'nin lojistikte bölgesel açıdan daha etkin olması yönünde, lojistik maliyetleri ile işlem süre ve süreçlerinin azaltılmasını sağlayacak, ulaştırma türlerinin bütünleşmiş bir şekilde işletilmesini temin edecek, kombine taşımacılık uygulamalarını geliştirecek, ulaştırma planlamasında kalite ve güvenliği artıracak projeler ile Türkiye Ulaştırma ve Lojistik Ana Planı sonuçları dikkate alınarak lojistik merkezlerin/üslerin yapımına öncelik verilecektir.
- Turizm sektörü: Turizmin çeşitlendirilmesi politikası ve sürdürülebilir turizm ilkeleri doğrultusunda destinasyon yönetimi yaklaşımıyla geliştirilmiş projelere öncelik verilecektir.
- Konut sektörü: Yeni lojman yapımı tekliflerinde güvenlik kuruluşlarının Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerindeki projelerine öncelik verilecektir.
- Eğitim/İlköğretim ve Genel Ortaöğretim ile Mesleki ve Teknik Eğitim sektörleri: Fiziki gerçekleşmesi yüzde 75 ve daha üzerinde olan projeler ile deprem riski yüksek olan bölgelerden başlamak üzere okulların depreme karşı güçlendirilmesine yönelik projelere öncelik verilecektir.

Daha önceki yıllarda sari ihale izni verilmiş projeler için öngörülen ödenekler yatırım tekliflerinde öncelikli olarak dikkate alınacaktır. En fazla göç alan ve deprem bölgesinde yer alan il ve ilçelerde fiziki gerçekleşmesi yüzde 50 ve daha üzerinde olan projelerin bitirilmesine öncelik verilecektir. Bu kapsama girmeyen projeler fiziki gerçekleşmesinin yüksekliği esas alınarak önceliklendirilecektir.

- Eğitim/Yükseköğretim sektörü: Fiziki gerçekleşmesi yüzde 75'in üzerinde olan projelere, afet hasarlarının telafisine yönelik olarak başlatılmış projelere, mevcut binaların depreme karşı güçlendirilmesi ve engellilerin kullanımına uygun hale getirilmesine yönelik projelere öncelik verilecektir.
- Eğitim/Kültür sektörü: Halk kütüphanelerinin yaşayan kütüphane konsepti doğrultusunda rehabilite edilmesi; yeni halk kütüphanelerinin yapımı; halk kütüphanelerinin Milli Eğitim Bakanlığının okul kütüphaneleri, Gençlik ve Spor Bakanlığının gençlik merkezleri ve yerel yönetimlerce kurulan kütüphanelerle işbirliğinin sağlanmasına yönelik projelere öncelik verilecektir.

Kültür mirasının korunmasına yönelik projelerde tek yapı ölçeği yerine tarihi dokuyu bütüncül olarak ele alan (kentsel sit alanları, tarihi kent merkezleri, tarihi çarşılar vb.) projelere öncelik verilecektir. Restorasyon uygulaması öncesi detaylı etüt-proje çalışması yapılarak, koruma kullanma dengesi içinde yapının yeni işlevi tespit edilecek bu suretle hem yapının yaşaması sağlanacak hem de uygulama esnasında ortaya çıkan iş artışlarının en aza indirilmesi sağlanacaktır. İşlevlendirilmesi ve idamesi zor olan kültür mirası öğelerinde ise tespit ve koruma çalışmalarıyla yetinilmesi gözetilecektir. Taşınmaz Ulusal Envanter

Sistemi (TUES) ve Müzeler Ulusal Envanter Sistemi (MUES) gibi kültür mirasının dijital ortamda kayda geçirilmesini sağlayan projeler öncelikli olarak tamamlanacak, kültür mirası envanterinin geliştirilmesine yönelik projelere öncelik verilecektir.

Arkeolojik kazı, yüzey araştırması gibi bilimsel araştırma projelerinde ve kültür mirasının ihyasına yönelik projelerde Türk-İslam dönemine öncelik verilecektir.

Yeni kültür merkezi projesi teklif edilmeyerek hali hazırda yatırım programında yer alan kültür merkezi projelerinin tamamlanması sağlanacaktır. Kültür merkezi projelerinden fiziki gerçekleşmesi yüzde 50'nin üzerinde olanlara; kent merkezinde olma ve fazla nüfusa sahip olma gibi kıstaslara göre ödenek tahsisinde öncelik verilecektir. Bu niteliklere sahip olmayan projelere ise yerel yönetimlere devredilmeleri durumunda "Kamu Eliyle Yapılan Kültür Yatırımlarına Destek Projesi" kapsamında öncelikli olarak ödenek tahsis edilecektir.

- Eğitim/Beden Eğitimi ve Spor sektörü: Devam eden projelerde Kalkınmada Öncelikli Yörelere olup fiziki gerçekleşmesi yüzde 50'nin üzerinde olan ve kısa sürede tamamlanabilecek projelere; diğer bölgelerdeki fiziki gerçekleşmesi yüzde 75'in üzerinde olan projelere öncelik verilecektir. Yeni proje tekliflerinde ise bölge, nüfus, sporcu sayısı, yaygın spor talebi, ildeki mevcut spor tesisleri varlığı, çok amaçlı spor tesisi olması vb. faktörleri dikkate alan projelere, öğrenci sayısı 800'ün üzerinde olan ve aynı eğitim bölgesinde kamu kurum ve kuruluşlarına ait spor salonu bulunmayan okulların spor salonlarına ve ülkemizde düzenlenmesi kesinleşen uluslararası spor organizasyonlarında kullanılacak tesislerin onarım ve ikmalini gerektiren projelere öncelik verilecektir.
- Sağlık sektörü: Koruyucu ve birinci basamak sağlık hizmetlerine yönelik projelere, fiziki gerçekleşmesi yüzde 75'in üzerinde olan projelere, inşaatı tamamlanan birimlerin donanım ihtiyaçları ile ilgili projelere, depreme karşı güçlendirme projelerine ve bölgesel farkları azaltıcı mahiyetteki projelere öncelik verilecektir.
- Diğer Kamu Hizmetleri/Güvenlik Hizmetleri sektörü: Güvenlik hizmetlerinin sunumunda koordinasyonu ve güvenlik birimlerinin teknolojik donanımını güçlendirecek projelere, önleyici/koruyucu güvenlik hizmetleri niteliğindeki projelere, hizmetin etkinliğini, kalitesini ve kapasitesini artıracak projelere, sınır güvenliği projelerine, terörle, uyuşturucuyla, kaçakçılıkla, organize suçlar ile siber suçlarla, yasadışı göç ve düzensiz göçle mücadelede, toplumun huzur ve güvenliğine katkı sağlayacak projelere ve yatırımlara öncelik verilecektir.
- Diğer Kamu Hizmetleri/Adalet Hizmetleri sektörü: Yargıyı hızlandırıcı ve etkinleştirici vatandaşların adalete erişimini kolaylaştırıcı yatırımlar ile ceza ilamlarının infazında etkinliğin sağlanabilmesi için Ceza İnfaz Kurumlarında gerekli kapasite artışı yatırımlarına öncelik verilecektir.
- Diğer Kamu Hizmetleri/İçme Suyu ve Kanalizasyon sektörleri: Su kayıp ve kaçaklarının azaltılmasına yönelik projelere öncelik verilecektir. DSİ Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen içme suyu temini projelerinden su kayıp oranı yüzde 50'nin altında olan nüfusu 50.000 ve üzeri belediyelere öncelik verilecektir.
- Diğer Kamu Hizmetleri/Kırsal Alan Planlaması sektörü: İskân projelerinde fiziksel yerleşim işleri de dâhil olmak üzere; afet riski nedeniyle köy nakli gereken yerleşimlerden gelen talepler, yerleri baraj altında kalıp devlet eliyle iskânı kabul etmeyen hak sahibi ailelerin talepleri ve İskân Kanunu kapsamında daha önce iskân edilip yeni yerleşim yerinin devamı niteliğindeki taleplere öncelik verilecektir.

Kırsal Kalkınmaya ilişkin 11. Kalkınma Planında (2019-2023) yer alan politika, tedbir ve hedefler ile uyumlu tematik projeler, araştırma projeleri, entegre kırsal kalkınma projeleri ile kırsal göstergelerin üretilmesini sağlayacak izleme-bilgi sistemlerinin oluşturulmasına ilişkin projelere öncelik verilecektir.

- Kırsal kesimde kalkınmanın hızlandırılması amacıyla, kamu yatırımları ve hizmetlerinin sunumunda, köyler, ilçe merkezleri ve belde belediyeleri ile diğer gelişme ve çevresine hizmet sunma kapasitesi bulunan merkezi yerleşim birimlerine öncelik verilmek suretiyle bu yerleşimlerin altyapıları iyileştirilecek ve kaynakların etkin kullanımı sağlanacaktır.
- Diğer Kamu Hizmetleri/Belediye Hizmetleri sektörü: Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından yürütülen Katı Atık Programı kapsamındaki projeler ile İLBANK tarafından yürütülen katı atık ve jeotermal merkezi ısıtma tesisi projelerine öncelik verilecektir. Belediye dış kredili yatırım projelerinde itfaiye ve acil müdahale aracı alımı ve doğal afetlerle mücadele projeleri gibi kent esenliği ve güvenliği projelerine öncelik verilecektir.
- Diğer Kamu Hizmetleri/Şehirleşme sektörü: Mekânsal planların, şehirlerin yaşam kalitesini artıracak, ekonomik gelişmesine katkı sağlayacak, doğal çevresini koruyacak tarih ve medeniyet perspektifimizi yansıtacak şekilde hazırlanmasına hizmet edecek projelere öncelik verilecektir. Coğrafi bilgi sistemleri alanındaki yeni projeler için coğrafi bilgi stratejisi ve eylem planı ile akıllı kentler stratejisinde ortaya konulan öncelikler dikkate alınacaktır.
- Diğer Kamu Hizmetleri/Çevre sektörü: Çevre ve doğal kaynakların korunması, kalitesinin iyileştirilmesi, etkin, entegre ve sürdürülebilir şekilde yönetiminin sağlanmasına yönelik projelere, ulusal stratejilerdeki amaç ve hedeflere hizmet edecek çevre projelerine ve çevre konusundaki uluslararası taahhütlere (sözleşme ve protokoller) yönelik projelere öncelik verilecektir.
- Diğer Kamu Hizmetleri/İstihdam ve Çalışma Hayatı sektörü: İş sağlığı ve güvenliği kültürünün geliştirilmesine ve işletmelerde sürdürülebilir bir iş sağlığı ve güvenliği yönetim modeli anlayışının hakim kılınması ile iş kazaları ve meslek hastalıklarının sağlıklı ve güvenilir bir şekilde izlenebilmesini sağlayan bir sistemin oluşturulmasına, özellikle iş ve meslek danışmanlığı hizmetleri olmak üzere aktif işgücü programlarının daha etkin kullanımının sağlanmasına, işgücü piyasasında dezavantajlı olan kadın, genç ve göçle ülkemize gelen kesimlerin işgücü piyasasına katılımının ve entegrasyonunun sağlanmasına yönelik yatırım projelerine öncelik verilecektir.
- Diğer Kamu Hizmetleri/Sosyal İçerme sektörü: Yeni projelerde, çocukların, gençlerin ve kadınların güçlendirilmesine yönelik projelere ve bölgesel ihtiyaçlar göz önünde bulundurularak sosyal hizmet kuruluşları ve gençlik merkezleri projelerine öncelik verilecektir.
- Diğer Kamu Hizmetleri/Göç sektörü: Göç alanında veri sistemlerinin geliştirilmesine, göçmenlerin ve yurtdışında yaşayan vatandaşlarımızın ekonomik ve sosyal durumlarının tespitine yönelik araştırma projelerine öncelik verilecektir. Düzensiz göçle mücadele kapsamında yapılan geri gönderme merkezleri ve sığınma evi yatırımlarında mevcut yatırımların tamamlanmasına öncelik verilecek, yeni proje teklifi sadece mevcut imkânların kullanılması ile çözülemeyecek zorunlu hallerde yapılacak ve bu projelerde göç yolları üzerindeki illere öncelik verilecektir.

- Diğer Kamu Hizmetleri/Bilişim Altyapıları sektörü: Birden fazla sektörü ilgilendiren, ulusal ölçekte planlanan ve merkezi niteliğe sahip, kamu kurumlarının münferit bilişim altyapılarını merkezi olarak ikame etmeyi amaçlayan bilgi ve iletişim teknolojileri projelerine öncelik verilecektir.

5) PROJE TÜRLERİ

126. KaYa Bilgi Sisteminde her proje türünün tabi olduğu kurallar seti farklı olduğu için proje türünün doğru seçilmesi büyük önem arz etmektedir.

5.1) Müstakil Projeler

127. Müstakil proje; nitelik ve/veya maliyeti bakımından bağımsız olarak değerlendirilmesi gereken ve KaYa Bilgi Sisteminde alt projesi olmayan projeyi ifade etmektedir.

128. Proje parametreleri aşağıda ilgili bölümde yer alan kurallara uygun olarak KaYa Bilgi Sistemine girilecektir.

129. Müstakil projenin ödenek miktarının yüzde 50'den fazlasının bilgi ve iletişim teknolojilerine ilişkin unsurlardan oluşması durumunda KaYa Bilgi Sisteminde proje bilgilerinin yer aldığı bölümde, projenin bilgi ve iletişim teknolojileri projesi olduğu işaretlenecektir.

5.2) Toplu Projeler

130. Toplu proje; proje ve karakteristiği; makine-teçhizat, bilgi ve iletişim teknolojileri (BİT), idame-yenileme, bakım-onarım, büyük onarım, tamamlama, taşıt alımı, etüt-proje ile yayın alım ve basımı olan veya bunların bileşiminden oluşan projeyi ifade etmektedir.

131. Bir kuruluşun, toplu proje tanımı kapsamındaki makine-teçhizat, idame-yenileme, bakım-onarım, büyük onarım, tamamlama, taşıt alımı ile yayın alım ve basımı işlerinden yıllık olanları, her alt sektörde ayrı ayrı olmak üzere, “Muhtelif İşler” adı altında ve tek bir proje olarak teklif edebilecektir. Diğer bir ifade ile, bir kuruluşun, aynı alt sektöründe, makine-teçhizat alımı, taşıt alımı, bakım-onarım vb. şeklinde her biri ayrı proje numarası olan yıllık projeler olmayacak, bu tür işlerin hepsi, “Muhtelif İşler” proje adı altında toplanacaktır.

132. “Muhtelif İşler” projeleri makine-teçhizat, idame-yenileme, bakım-onarım, büyük onarım, tamamlama, taşıt alımı, yayın alım ile basımı gibi karakteristik grupları itibarıyla alt proje şeklinde KaYa Bilgi Sistemine girilecektir.

133. Bir kuruluşun, toplu proje tanımı kapsamındaki bilgi ve iletişim teknolojilerinin idamesine yönelik işlerinden yıllık olanları, her alt sektörde ayrı ayrı olmak üzere “Bilgi Sistemleri İdame ve Yenileme” proje adı altında toplanacaktır.

134. Çok yıllık makine-teçhizat, bilgi ve iletişim teknolojileri, idame-yenileme, bakım-onarım, büyük onarım, tamamlama, taşıt alımı, etüt-proje ile yayın alım ve basımı işleri yıllık toplu projeden ayrı bir proje olarak hazırlanacaktır. Bu kapsamdaki projelerde bilgi ve iletişim teknolojilerine ilişkin unsurların bulunması halinde, bu unsurlar alt proje halinde düzenlenerek tadat edilecek ve KaYa Bilgi Sisteminde proje bilgilerinin yer aldığı bölümde, alt projenin bilgi ve iletişim teknolojileri projesi olduğu işaretlenecektir.

5.3) Toplulaştırılmış Projeler

135. Toplulaştırılmış proje; benzer nitelikteki alt projelerden oluşan ve amaç ve kapsamı itibarıyla toplu ödenek tahsis edilmesi uygun görülen projeyi ifade etmektedir.

136. Toplulaştırılmış proje teklifleri alt projeleri de kapsayacak şekilde KaYa Bilgi Sistemine girilecektir.

137. Yatırım programında alt projeleri veya alt harcama kalemleri itibarıyla tadat edilmiş projelerde; her alt kalem için yer, karakteristik, başlama-bitiş tarihi, proje tutarı, 2023 yılı sonuna kadar tahmini kümülatif harcama, 2024 yılı yatırımı teklifi gibi bir proje için verilen tüm bilgiler belirtilecek ve gerekli belgeler KaYa Bilgi Sistemine eksiksiz ve güncel bilgileri içerecek şekilde yüklenecektir.

6) PROJE PARAMETRELERİ

6.1) Proje Numarası

138. Yeni teklif edilecek projeler için KaYa Bilgi Sistemi tarafından geçici numara verilecek, projenin yatırım programına alınması halinde Proje Numarası yine KaYa Bilgi Sistemi tarafından otomatik verilecektir.

6.2) Proje Adı

139. Devam eden projelerin proje adları KaYa Bilgi Sisteminde 2023 Yılı Yatırım Programında yer aldığı şekliyle otomatik olarak görülecektir.

140. Yeni proje adları belirlenirken proje adlarının ayırt edilebilir ve anlaşılır olmasına özen gösterilecektir. Proje adının projenin nihai amacını ifade etmesi sağlanacaktır. Ödenek türünü belirten ifadeler ile karakteristik niteliğindeki ifadeler proje adı olarak kullanılmamalıdır.

6.3) Proje Yeri

141. Devam eden projelerin yerleri KaYa Bilgi Sisteminde yer aldığı şekliyle otomatik olarak görülecektir.

142. Yeni projelerin yerleri KaYa Bilgi Sisteminde il bazında tek tek veya çoklu gruplar (81 il, GAP illeri gibi) halinde seçilebilecektir.

6.4) Proje Karakteristiği

143. Devam eden projelerin proje karakteristikleri KaYa Bilgi Sisteminde 2023 Yılı Yatırım Programında yer aldığı şekliyle otomatik olarak görülecek olup, yeniden düzenlenebilecektir.

144. Projelerin karakteristik bilgileri; inşaat, makine-teçhizat, bakım-onarım, okul derslik sayısı, hastane yatak sayısı, karayolu yol uzunluğu, tarımsal altyapı sulama alanı, veri tabanı yönetim sistemi gibi nitelik ve nicelik olarak proje kapsamında yapılacak işleri ve/veya proje çıktılarını ifade etmektedir.

145. KaYa Bilgi Sisteminde karakteristikler sınıflandırılmış olup, yatırım teklifleri yapılırken projenin mahiyetine uygun kategorinin seçilmesi ve gerekli bilgilerin yazılması gerekmektedir. İnşaat ve taşıt gibi karakteristik gruplarında sistem miktar ve birim detayında bilgi girişini gerektirmektedir, diğer karakteristik grupları için ise karakteristik grubu ana başlığı (makine-teçhizat, bakım-onarım vs.) itibarıyla bilgi girişi yeterli olmaktadır.

6.5) Proje Tutarı

146. Proje Tutarı kümülatif harcama ve ödenek dağılımı bilgilerinin toplamından oluşacak olup, ayrıca veri girişi yapılmayacaktır.

147. Toplu ve toplulaştırılmış projelerin alt projelerinin toplamı ana proje maliyetini verecektir.

6.6) Kümülatif Harcama

148. Devam eden projelerin “2023 Sonuna Kadar Tahmini Kümülatif Harcama”sı 2024 yılı fiyatları ile belirlenecektir.

149. 2023 yılı içinde yapılan revizyonlar da dikkate alınarak 2023 Yılı Yatırım Programı verileri ile 2023 yılı içinde yapılacak tahmini harcamalar da göz önünde bulundurulacaktır.
150. Kümülatif harcama tutarları KaYa Bilgi Sisteminde her bir ödenek kalemi için ayrı ayrı girilecektir.
151. Projelerle ilgili kamulaştırma harcamaları ilgili ödeneye girilmek suretiyle ayrıca belirtilecektir.

6.7) Yatırım Ödeneği

152. Teklif edilecek ödenek tutarı KaYa Bilgi Sisteminde her bir ödenek kalemi için ayrı ayrı girilecektir.
153. Projelerin kamulaştırma ödenekleri ilgili alana girilecektir.
154. Ödenek tekliflerinin 1.000 TL'nin katları şeklinde yapılması esastır.

Tablo 2: Rehber'de Geçen Mevzuat ve Politika Metinleri Listesi

MEVZUAT ADI	POLİTİKA METNİ ADI
2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu	11. Kalkınma Planı (2019-2023)
3194 sayılı İmar Kanunu	Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı
4650 sayılı Kamulaştırma Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun	
4734 sayılı Kamu İhale Kanunu	Türkiye Ulaştırma ve Lojistik Ana Planı
4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun	
5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu	
5378 sayılı Engelliler Kanunu	
6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu	
2019/20 sayılı AB'den Sağlanacak Katılım Öncesi Fonların ve AB Birlik Programlarına Katılımın Yönetimi konulu Cumhurbaşkanlığı Genelgesi	
Kamu Binaları Standartları Rehberi	

Tablo 3: Rehber'de Yer Alan Ekler

EK	ADI
EK-1	Fizibilite Etüdü Formatı
EK-2	Proje Teklif Formu
EK-3	İdari Hizmet Binası Gerekçe Raporu Formatı
EK-4	2024-2026 Dönemi Tahmini Taşıtlı Alım Bedelleri
EK-5	Taşıtlı Envanter Formu
EK-6	Taşıtlı Talep Formu
EK-7	Devam Etmekte Olan Teknolojik Araştırma Sektörü Projeleri Bilgi Formu
EK-8	2024-2026 Dönemi Yükseköğretim ve Spor Sektörü Yatırım Detay Teklif Formu
EK-9	Düzyey 2 (İBBS- 2) İstatistiksel Bölge Birimleri Kapsamında Yer Alan İller
EK-10	GAP, DAP, KOP ve DOKAP Eylem Planları Kapsamında Yer Alan İller
EK-11	Sistem Yöneticisi Bilgileri Formu
EK-12	KaYa Bilgi Sisteminde Yer Alan Sektör-Alt Sektör Kodları
EK-13	Arazi Toplulaştırma ve Tarla İçi Geliştirme Hizmetlerine İlişkin Proje Değerlendirme Raporu Formatı
EK-14	Devam Etmekte Olan Sağlık Sektörü Projeleri Bilgi Formu
EK-15	Üniversite Hastaneleri Mevcut Altyapı Bilgi Formu
EK-16	Lisanssız GES ve RES Projeleri İçin Ek-1'deki Fizibilite Etüdü Formatına Eklenmesi Gereken Diğer Bilgi Ve Belgeler

EK 1: FİZİBİLİTE ETÜDÜ FORMATI

İÇİNDEKİLER

TANIM VE KISALTMALAR

PROJE ÖZETİ

Tüm projeler için doldurulacaktır.

a. Proje Kimlik Kartı

i. Temel Proje Verileri

- ✓ Proje Adı/ (varsa) Yatırım Programı Proje No :
- ✓ Sektör/Alt Sektör :
- ✓ Proje Sahibi Kuruluş :
- ✓ Uygulama Yeri :
- ✓ Uygulayıcı Birim :
- ✓ Maliyet ve Temel Kalemler :
- ✓ Planlanan Çıktılar :
- ✓ Genel Takvim ve Başlama-Bitiş Tarihi :

ii. Amaç ve Gerekçe (Azami 50 Kelime)

iii. Yapılan İş Tanımı (Azami 50 Kelime)

iv. Uzun ve Kısa Dönemli Amaçlarla İlişki (Kalkınma Planı, Ulusal Strateji Belgeleri, Stratejik Plan, BM Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SKA'lar) vb.)

v. Finansman Kaynağı ve Planı

vi. Proje Analiz Sonuçları (Alternatiflerin karşılaştırılması)

	Projesiz Durum	Bakım Onarım/Tevsii	Seçilen İkinci Alternatif	Seçilen Alternatif
Yatırım Tutarı				
Net Bugünkü Değer (Ticari/Ekonomik)				
İç Karlılık Oranı (Ticari/Ekonomik)				
Geri Ödeme Süresi (Ticari/Ekonomik)				
Fayda/Maliyet Oranı (Ticari)				
Fayda/Maliyet Oranı (Ekonomik)				
Parasallaştırılmayan Önemli Fayda ve Maliyetler				

Rakamsallaştırılmayan Önemli Hususlar				
--	--	--	--	--

vii. Etüt Bilgileri

- ✓ Etüdü Hazırlayan Birim ve Etüdün Hazırlanış Tarihi :
- ✓ Etüt Hakkında Yetkili Kişi / İletişim Bilgileri :

b. Projenin Gerekçesi

Projenin, hedef kitlenin hangi sorununu çözmeye yönelik olarak tasarlandığı ve projeye neden ihtiyaç duyulduğu bu bölümde açıklanır.

i. Projenin Hedef Kitlesi

Proje sonuçlarından en fazla etkilenen toplumsal kesimin ve projenin bu kesime getirdiği fayda ve zararın ifade edildiği bölümdür.

c. Projenin Tanımı ve Kapsamı

Projenin genel amacı, proje amacı, türü, bileşenleri, büyüklüğü, uygulama süresi, uygulama yeri, teknik içeriği, proje girdi ve çıktıları, projenin hedef aldığı kitle, proje sahibi yürütücü kuruluş bilgilerinin bulunduğu bölümdür.

d. Fizibilite Etüdü Analiz Sonuçları

Proje künyesinde yer verilen sonuçların yorumu ve seçilen alternatifin tercih edilme sebebinin anlatıldığı bölümdür.

e. Projenin Etkileri

Projenin kısa/orta ve uzun vadeli ekonomik, sosyal ve çevresel etkilerinin özetlendiği bölümdür.

1. PROJENİN TANIMI VE KAPSAMI

Tüm projeler için doldurulacaktır

1.1. Projenin Politika Dokümanlarına Uygunluğu

Projenin temel politika, plan ve program dokümanları (projenin ulusal, sektörel ve/veya bölgesel kalkınma amaçlarına yönelik) ile kurumun stratejik planı ile ilişkisinin ve uyumunun kurulduğu bölümdür.

1.2. Kurumsal Yapılar ve Yasal Mevzuat

Projenin yatırım ve/veya işletme aşamalarına ilişkin kurumsal yapıların ve söz konusu projenin dayandığı yasal mevzuatın (ve varsa teşviklerin) belirtildiği bölümdür.

1.3. Projenin Kurumun Geçmiş, Yürüyen ve Planlanan Diğer Projeleri İle İlişkisi

Projenin geçmiş, yürüyen ve planlanan diğer projelerle (varsa) ilişkisinin ve söz konusu ilişkilerden kaynaklanan etkilerin belirtildiği bölümdür. Proje fikrinin ortaya çıkışı ve projeye ilgili geçmişte yapılmış etüt, araştırma ve diğer çalışmalar bu bölümde yer alır.

1.4. Projenin Diğer Kurumların Projeleri İle İlişkisi

Projenin yatırım ve/veya işletme aşamalarında, söz konusu projenin başka yatırım projeleri ile ilişkisi olması durumunda bu ilişkinin kapsamlı bir biçimde anlatıldığı bölümdür.

1.4.1. Proje İle Eşzamanlı Götürülmesi Gereken Diğer Kurumların Projeleri

Fizibilite etüdü konusu olan projenin yatırım ve/veya işletme aşamalarında başka bir yatırım projesine ihtiyaç olması veya başka bir yatırım projesinin yatırım ve/veya işletme aşamalarında fizibilite etüdü konusu olan projeye ihtiyaç duyulması durumunda, bahsi geçen ihtiyacın gerekçesinin ve gerekli (ilişkili) olan diğer projenin özet olarak tanımlandığı bölümdür.

1.4.2. Projede Başka Kurumların Projeleri ile Fiziki Çakışma Oluşmamasına Yönelik Tedbirler

Projenin uygulanmasını olumsuz yönde etkileyecek başka bir yatırım projesi ile bir fiziki çakışma olmamasına yönelik alınmış olan tedbirler ve varsa bunların mevzuat, belge, izin, ruhsat vb. yasal statülerinin belirtildiği bölümdür.

1.5. Proje ile İlgili Geçmişte Yapılmış Etüt Araştırma ve Diğer Çalışmalar

Proje fikrinin ortaya çıkışı ve projeye ilgili geçmişte yapılmış etüt, araştırma ve diğer çalışmalar bu bölümde yer alır.

1.6. Proje İhtiyacı/Talebi

Projeye duyulan ihtiyacın veya talebin analiz sonuçlarının özetlendiği bölümdür.

1.7. Proje Alternatifleri (En az aşağıdaki dört alternatife yer verilecektir)

Bu bölümde proje konusu mal/hizmet üretiminin gerçekleştirilmesini sağlayan, aşağıdaki ayrıntıları verilen en az 4 alternatife yer verilecektir.

1.7.1. Projesiz Durum

Hâlihazırda proje konusu mal/hizmet ihtiyacının nasıl sağlandığı belirtilip, fizibiliteye konu hedeflere mevcut durumda nasıl ulaşıldığı ve bu durumun kilit (diğer alternatiflerle karşılaştırma yapmayı mümkün kılacak) bilgilerine yer verilecektir. Örneğin, teknolojisi, kalan faydalı ömrü, kapasitesi, kapasitesinin talebi karşılayabilme derecesi vb.

1.7.2. Bakım Onarım veya Tevsii Yatırımı

Hâlihazırda proje konusu mal/hizmet ihtiyacını karşılayan bir birim varsa, yapılacak bakım-onarım veya tevsii yatırımları ile faaliyetlerine devam etmesi bir alternatif olarak değerlendirilecektir. Bu alternatif diğer bir ifadeyle, temel hedeflere ulaşmak için gereken asgari müdahaleyi belirtmektedir. Asgari müdahaleden kasıt, proje çıktılarına ek özellikler getirilmeden ek faydalar sağlayan bakım

onarım ve/veya tevsi gibi müdahalelerdir. Bu başlık altında bu alternatif hakkında bilgi verilecektir. Örneğin, yatırım tutarı, yatırım sonrası oluşacak ek faydalar (faydalı ömrün uzaması, kapasite artışı vb.)

1.7.3. En İyi İkinci Alternatif

Temel hedeflere ulaşmayı sağlayacak ancak yapılacak analiz sonucunda tercih edilen alternatiften sonra gelen proje alternatifine dair bilgilere yer verilen bölümdür.

1.7.4. En İyi Alternatif (Tercih edilen alternatif)

Proje alternatiflerinin detaylı analizinden sonra tercih edilen seçenektir. Proje alternatifleri listesindeki her bir alternatifin karşılaştırılması sonucu, genel olarak ticari ve/veya ekonomik/sosyal olarak daha avantajlı bulunduğundan yapılması planlanan alternatife dair bilgilere yer verilen bölümdür.

1.8. Teknoloji ve Tasarım

Bu bölümde, projede kullanılmak üzere seçilen teknolojinin özellikleri, seçim süreci ve tasarımı anlatılacaktır. Teknoloji; mal ve hizmet üretmek için kullanılan yöntem, süreç, takım-teçhizat ve makinelerden oluşan sistemdir. Teknoloji seçimi ise, değişik girdi bileşimlerini kullanarak aynı çıktıyı üreten alternatif üretim yöntemleri arasından birini saptama işlemidir. Alternatif teknolojiler irdelenmeli, seçilen teknoloji ve seçime temel olan gerekçeler ayrıntıları ile açıklanmalıdır.

Projelerde son teknolojiye uygun olan üretim yöntemi seçilirken kullanılacak olan teknolojinin seçiminde; yatırımın yaratacağı istihdam, çevreye zarar verecek unsurların varlığı ve üretilecek ürünün kalitesi gibi etkilerin birlikte değerlendirilmesi gerekmektedir.

Tasarım ise seçilen teknolojinin şekilsel ve kullanıma yönelik yapısı olup, bu bölümde ayrıca planlanan tasarım hakkında bilgi verilecektir.

2. YER SEÇİMİ VE ARAZİ MALİYETİ

Tüm projeler için doldurulacak olup, proje gereği herhangi bir yer seçimi söz konusu değilse, projenin gerçekleştirileceği yer/arazi konusunda bilgi verilecek ve varsa arazi maliyeti/kamulaştırma gideri belirtilecektir.

Proje yeri seçimi, projenin konumlanacağı bölgenin ve bölge içerisindeki yerin seçimini içerir. Bu bölümde, proje yerinin seçimini etkileyen etkenlere bağlı olarak alternatiflerle karşılaştırmalı olarak yer seçiminin karar aşaması ve arazi maliyetine yer verilecektir.

2.1. Fiziksel ve Coğrafi Özellikler

Bu bölümde yatırım yapılacak bölgenin ve yerin coğrafi yerleşimi, iklimi (yağış oranı, nem, sıcaklık, rüzgâr vb.), toprak ve arazi yapısı, bitki örtüsü, su kaynakları ve diğer doğal kaynakları ile ilgili bilgiler verilecektir. Ayrıca, yenilenebilir enerji yatırımlarında üretim performansını ve karlılığını etkileyen uzun dönemli meteorolojik verilerin sağlanması gerekmektedir.

2.2. Ekonomik ve Fiziksel Altyapı

Bu bölümde yatırım yapılacak bölgenin ve yerin hammadde ve yardımcı madde kaynaklarına erişilebilirlik durumu, pazara yakınlık durumu ile beraber dağıtım ve pazarlama olanakları, işgücü piyasası, ücret düzeyi, yan sanayi durumu, bölgenin teşvik olanakları, ulaşım ve haberleşme sistemi, su-elektrik-doğalgaz şebekeleri, arazi kullanımı gibi bilgiler verilecektir.

2.3. Sosyal Altyapı ve Sosyal Etkiler

Bu bölümde yatırım yapılacak bölgenin ve yerin nüfus, istihdam, gelir dağılımı bilgileri ve söz konusu yerdeki sosyal hizmetler ve kültürel yapı gibi sosyal altyapısı hakkında bilgi verilecektir.

Bu bölümde ayrıca, yatırımın hayata geçmesi sonucunda “10. Sosyal Analiz” bölümünde bahsi geçen yatırımın bölge üzerinde oluşturacağı sosyal etkiler de özetlenecektir.

2.4. Çevresel Etkiler

Bu bölümde yer seçimi kararını etkileyen çevresel faktörlerden bahsedilecektir. Bunun yanı sıra bu faktörlere dayalı olarak yer seçiminin gerekçesi belirtilecektir. Örneğin projenin çevre üzerinde olası bir olumsuz etkisi bulunması durumunda yer seçiminin bu etki dikkate alınarak nasıl yapıldığı gibi.

2.5. Alternatifler, Yer Seçimi ve Arazi Maliyeti (Kamulaştırma Bedeli De Dâhil)

Bu bölümde yer alternatifleri belirlenecek, daha sonra alternatifler arasından seçilen seçim sebebi ile birlikte anlatılacaktır. Seçim kriterleri arasında arazi maliyeti de yer alacaktır. Bütün alternatif yerler için hem varsa kamulaştırma bedeline hem de arazinin alternatif maliyetine (üzerinde proje yapılmak suretiyle vazgeçilen tarımsal üretim geliri gibi) yer verilecektir.

3. TALEP TAHMİNİ VE KAPASİTE SEÇİMİ

Tüm projeler için doldurulacaktır.

Bu bölüm, projenin özelliğine göre talep analizi, pazar araştırması, ihtiyaç analizi, sorun analizi vb. yöntemler kullanılarak yapılması planlanan yatırımın kapasitesinin belirlenmesine etki edecek verilerin ve bu veriler ışığında seçilen kapasite düzeyinin ifade edildiği bölümdür.

3.1. Varsayımlar

Talep tahminine dair ulusal ve bölgesel düzeyde varsayımlar, talebin geçmişteki eğilimi, mevcut talep düzeyi, ulusal ve bölgesel düzeyde büyüme beklentileri ve bunun gelecekteki talep ile ilişkisi, tahmin işleminin kapsayacağı zaman aralığı vb. varsayımların ifade edildiği bölümdür.

3.2. Talep Tahmin Yöntemi

Mevcut varsayımlara uygun olarak seçilen talep tahmin yöntemi ve metodolojisinin (niteliksel veya niceliksel – Pazar Araştırması, Görüş Toplama, Trend Analizi vb.) ve talep analizine olanak sağlayacak bilgilerin ifade edildiği bölümdür.

3.3. Talep Analizi

Uygulanmasına karar verilmiş olan talep tahmin yöntemine göre talep analizinin yapıldığı bölümdür.

3.4. Talep Tahmin Sonuçları

Yapılan talep analizinin sonuçlarının ortaya konulduğu bölümdür.

3.5. Kapasite Seçimi

Tahmin edilen talep düzeyine uygun olarak seçilen proje kapasitesi (yıllık), üretilecek her bir mal veya hizmet için yıllık ve aylık bazda ayrı ayrı olarak belirtilecektir.

4. YATIRIM TUTARI

Tüm projeler için doldurulacaktır.

Sabit sermaye yatırımı, işletme sermayesi ve toplam yatırım tutarının yer aldığı bölümdür.

4.1. Sabit Sermaye Yatırım Tutarı

Yatırımın uygulanması sırasında edinilen ve faydalı ömrü boyunca kullanılacak maddi ve maddi olmayan unsurların para birimiyle değeri sabit yatırımı oluşturur. Sabit yatırım tutarını oluşturan ana kalemler; Etüd Giderleri, Mühendislik ve Proje Giderleri, Lisans-Patent-Know How vb. Teknoloji Ödemeleri, Arazi Bedeli, Arazi Düzenlemesi, Hazırlık Yapıları, İnşaat İşleri Giderleri, Ulaştırma Tesislerine İlişkin Harcamalar, Ana Tesis Makina ve Donanım Giderleri, Yardımcı İşletmeler Makina ve Donanım Giderleri, Taşıma ve Sigorta Gideri, İthalat ve Gümrükleme Gideri, Montaj Giderleri, Taşıt Araçları, Genel Giderler, İşletmeye Alma Giderleri, Beklenmeyen Giderler ve Yatırım Dönemi Faizleridir. Bu bölümde belirtilmiş unsurlar tablo şeklinde belirtilecektir.

4.2. Arazi Bedeli/Kamulaştırma Bedeli

Arazi maliyeti olarak kamulaştırma bedelleri ve kamulaştırma sonrası arazide yapılan iyileştirmelerin maliyeti belirtilmelidir.

4.3. İşletme Sermayesi

İşletme sermayesi brüt ya da net olarak tanımlanır. Brüt işletme sermayesi döner değerler toplamını ifade eder. Net işletme sermayesi ise döner değerler ile kısa vadeli yabancı kaynaklar arasındaki farktır.

Yatırımın mal veya hizmet üretebilmesi için hammadde, yardımcı madde, elektrik, yakıt, su, insan gücü gibi kaynaklar ile, ayrıca ürettiği mal veya hizmeti pazara ulaştırıp satmak için gereksinim duyacağı harcamalar belirtilecektir.

4.4. Toplam Yatırım Tutarı ve Yıllara Dağılımı

Sabit sermaye harcamaları tutarı ve işletme dönemindeki işletme sermayesi ihtiyacı toplamından oluşan toplam yatırım tutarının ifade edildiği bölümdür. Yatırımın gerçekleşme süresi bir yıldan fazla olduğu durumlarda toplam yatırım tutarı harcamalarının yıllara göre dağılımı aşağıda yer alan Toplam Yatırım Tutarı Tablosu kullanılarak ifade edilecektir.

Tablo 1. Toplam Yatırım Tutarı ve Yıllara Dağılımı Tablosu

Yıllar	1.Yıl		n.Yıl		TOPLAM
	İç Para	Dış Para	İç Para	Dış Para	
Harcama Kalemleri					
A.Arsa Bedeli					
B.Sabit Tesis Yatırımı					
1.Etüd ve Proje					
2.Teknik Yardım ve Lisans					
3.İnşaat İşleri					
4.Makine ve Donanım					
5.Taşıma ve Sigorta					
6.İthalat ve Gümrükleme					
7.Montaj Giderleri					
8.Genel Giderler					
9.Taşıt ve Demirbaşlar					
10.İşletmeye Alma Giderleri					
11.Beklenmeyen Giderler					
Sabit Yatırım Tutarı (A+B)					
C.İşletme Sermayesi İhtiyacı					
Toplam Yatırım Tutarı (A+B+C)					

5. PROJENİN FİNANSMANI VE FİNANSAL ANALİZ

Tüm projeler için doldurulacak olup, 5.4. maddesindeki “Finansal Oranlar Analizi” sadece kurumun kendi mali tabloları (bilanço/gelir tablosu) olması durumunda doldurulacaktır.

Fizibilite etüdüne konu yatırımın finansman modelinin kurulup, finansal analizinin yapıldığı bölümdür.

5.1. Finansman Öngörüsü

Projenin finansmanı için öngörülen finansman kaynaklarının (öz kaynak, iç kredi, dış kredi, bütçe vb.) belirtildiği bölümdür.

5.2. Finansman İhtiyacı ve Kaynakları

Yatırımın finansman ihtiyaçlarının saptanması ve bu ihtiyacın ne kadarının hangi kaynaklarla finanse edileceğine bu bölümde yer verilir. Dördüncü bölümde hesaplanmış olan maddi ve maddi olmayan duran varlık kalemlerinden oluşan “Sabit Yatırım Tutarı”na, geleceğe yönelik hesaplanan iç yatırımlarda gerekli fiyat artışları, dış yatırımlarda kur farkları ve varsa yatırım dönemi finansman giderleri de ilave edilerek “Sabit Yatırım Toplamı” bulunur. Bu toplama yatırımın üretime başlayabilmesi için gerekli işletme sermayesi ihtiyacının ilave edilmesi ile “Genel Yatırım Toplamı” bulunur. Yatırım finansman ihtiyacının belirlenmesinden sonra, bu ihtiyacın hangi kaynaklarla finanse edileceğine de bu bölümde yer verilecektir.

Finansman ihtiyacı ve bunu finanse edecek olan kaynakların ve değerlendirme sonuçları aşağıda yer alan Tablo 2 aracılığıyla ifade edilecektir.

Tablo 2. Finansman İhtiyacı ve Kaynakları Tablosu

Yıllar	1.Yıl		n.Yıl		TOPLAM
	İç Para	Dış Para	İç Para	Dış Para	
<i>FİNANSMAN İHTİYACI</i>					
Sabit Tesis Yatırımı					
Finansman Giderleri					
Sabit Yatırım Toplamı					
İşletme Sermayesi Yatırımı					
TOPLAM FİNANSMAN İHTİYACI					
<i>FİNANSMAN KAYNAKLARI</i>					
Öz Kaynaklar					
Yabancı Kaynaklar					
TOPLAM FİNANSMAN KAYNAKLARI					

5.3. Finansman Koşulları ve Sermaye Maliyeti

Öz kaynak/yabancı kaynak dengesinin saptanmasından sonra öz kaynak ve yabancı kaynak koşulları bu bölümde değerlendirilecektir. Bu bölümde geri ödeme yükümlülüğü olan kaynakların (yabancı kaynak) vadeleri ve maliyeti, öz kaynakların ise sadece maliyeti (seçilen risksiz faiz oranı/ uygun borçlanma maliyeti vs.) belirtilecektir.

Kaynak bazında maliyetlerin belirtilmesinden sonra analizlerde indirgeme (iskonto) oranı olarak kullanılacak olan “Sermaye Maliyeti”nin hesaplanması gerekmektedir. Sermaye maliyetinin hesaplanmasında “Ağırlıklı Ortalama Sermaye Maliyeti” yöntemi kullanılacaktır (Ağırlıklı ortalama sermaye maliyeti, kuruluşun kullanmış olduğu kaynakların (uzun vadeli yabancı kaynak + öz kaynak) ağırlıklı ortalama maliyetidir).

5.4. Finansman Tablosu ve Finansal Oranlar Analizi

Finansman modelinin özetlenmesi için Tablo 2 oluşturulacaktır.

Bu aşamada yapılacak olan FOA (Finansal Oranlar Analizi) kendi mali tabloları (bilanço/gelir tablosu) olan kuruluşlarca yapılacaktır. Finansal oranlar kuruluşun mevcut ve finansman planlaması için hazırlanan proforma bilanço, net gelir-gider tablosu ve nakit akım tablosu (ya da finansman tablosu) verilerinden hesaplanacaktır. Finansal yeterliliği ve başarıyı ölçmekte kullanılan bu oranlar likidite, kaldıraç, faaliyet ve karlılık oranları olmak üzere dört değişik oran grupları ile projenin ya da kuruluşun belli bir döneme ait finansal durum analizi yapılır.

Likidite Oranları :

Cari Oran = Dönen Varlıklar / Kısa Vadeli Borçlar

Asit Test Oranı (Çabuk Oran) = (Dönen Varlıklar - Stoklar) / Kısa Vadeli Borçlar

Kaldıraç Oranları :

Borç-Toplam Varlıklar Oranı = Toplam Borç / Toplam Varlıklar

Finansman oranı = Öz Kaynaklar / Toplam Borçlar

Faaliyet Oranları :

Alacakların Devir Hızı = Kredili Satışlar (ya da Net Satışlar)/Ortalama Ticari Alacaklar

Stok Devir Hızı = Satışların Maliyeti / Ortalama Stoklar

Karlılık Oranları :

Net Kar Marjı (Oranı) = Net Kar (vergi sonrası) / Net Satışlar

Toplam Varlıkların Karlılığı = Net Kar / Toplam Varlıklar

Öz Kaynak Karlılığı = Net Kar / Öz Kaynak

6. TİCARİ ANALİZ

Projenin gerçekleşmesi ile üretilecek ve yatırımcı kuruluşa gelir oluşturacak mal/hizmetin ticari olarak satışının söz konusu olduğu projelerde doldurulacaktır.

Ticari analizde proje, yatırımcı kuruluş açısından ele alınır ve ticari karlılığın maksimize edilmesi amaçlanır. Ticari analizde fayda ve maliyetler, cari piyasa fiyatları ile hesaplanır. Ticari analizde dolaylı ve dışsal etkiler hesaba katılmaz.

6.1. Ticari Analiz ile İlgili Temel Varsayımlar (İskonto Oranı, Ekonomik Ömür, Hurda Değer, Yenileme Yatırımları, Enflasyon Artış Oranı vb.)

Ticari analizin yapılması için kullanılacak temel varsayımlar aşağıda özetlenmiştir.

İskonto Oranı

Nakit akımlarının indirgenmesinde kullanılan iskonto oranı ve gerekçesi belirtilecektir.

Ekonomik Ömür

Yatırımın faydalı olarak üretimde bulunabileceği süre geçmişte gerçekleştirilen benzer yatırımlar ve uluslararası örnekler de göz önünde bulundurulacak belirlenecek ve bu bölümde ifade edilecektir.

Hurda Değer

Makine, teçhizat vb. gibi yatırımlarda, bu yatırımın gerçekleşmesinden belli bir süre sonra makine ve teçhizatın ekonomik ömrünü doldurması nedeniyle satılması halinde ele geçmesi öngörülen tutar bu başlık altında ifade edilecektir.

Yenileme Yatırımları

Tesislerde kullanılan araçların eskimesi ya da üretimdeki verimliliğin azalması üzerine faaliyetlerin etkin olarak devam ettirilebilmesi için gerekli olması muhtemel ara dönem yatırımları bu bölümde belirtilecektir.

Enflasyon Oranı

Ülke genelindeki fiyat artışlarının ölçüsü olarak kullanılan fiyat endekslerinden yararlanılarak tahmin edilen enflasyon oranı belirtilecektir.

6.2. Ticari Faydalar ve Maliyetler (İşletme Dönemi Gelir ve Giderleri, Girdi İhtiyacı, Girdi Fiyatları ve Harcama Tahmini)

Bu bölümde proje konusu yatırımın işletme döneminde oluşturacağı fayda ve yol açacağı maliyetler belirtilecektir.

İşletme dönemi gelir ve giderlerinin parasal tutar olarak belirlenmesinden önce, miktar olarak girdi ihtiyaçları, mal/hizmet üretimi ve bunların miktar olarak esas alınmış olan birim fiyatları da belirtilecektir. Bunların belirlenmesinden sonra parasal tutarlar “Ticari Fayda ve Maliyetler” olarak belirtilecektir.

Tablo 3. İşletme Gelir ve Giderleri Tablosu

Yıllar	1.Yıl	2.Yıl	3.Yıl	4. Yıl	n. Yıl
Kapasite Kullanım Oranı					
1.İşletme Gelirleri					
2.Üretim Giderleri					
3.Amortisman					
4.Finansman Giderleri					
5.Satış Giderleri					
6.Brüt Kar (1-2-3-4-5)					
7.Matrahtan İndirilecekler					
8.Vergi Matrahı (6-7)					
9.Vergi ve Stopajlar					
10.Net Kar (6-9)					
11.Temettüler (Dağıtılacak Karlar)					
12.Kullanılabilir Kar (10-11)					

Ticari Nakit Akış Tablosu

Ticari nakit akış tablosu, tesisin işletmeye geçmesinden itibaren yıllar itibariyle nakit giriş ve çıkışlarının karşılaştırıldığı tablodur. Nakit girişleri olarak yurtiçi ve yurtdışı satış gelirleri, nakit çıkışları olarak da işletme dönemi yatırım harcamaları, işletme giderleri, borç anapara geri ödemeleri, vergi ve stopaj ve dağıtılan kar paylarından belirtilecektir. Nakit farkı (nakit akımı) olarak da nakit girişleri ile nakit çıkışları arasındaki fark hesaplanacaktır. Bu bölümde ekte verilmiş olan “Ticari Nakit Akış Tablosu” hazırlanacaktır.

Tablo 4. Ticari Nakit Akış Tablosu

(TL)

Yıllar	1.Yıl	2.Yıl	3.Yıl	4.Yıl	n.Yıl
A.Nakit Girişleri					
-İşletme Gelirleri					
-Diğer Nakit Girişleri					
B.Nakit Çıkışları					
-İşletme Dönemi Yatırım Harcamaları					
-İşletme Giderleri					
-Borç Anapara Geri Ödemeleri					
-Vergi ve Stopaj					
-Dağıtılan Kar Payları					
Nakit Farkı-Nakit Akımı (A-B)					

6.3. Ticari Fayda Maliyet Analizi (NBD, İKO, GÖS, Fayda Maliyet Oranı)

Yapılması planlanan projenin sektörel ve teknik değerlendirme sonuçlarına dayalı olarak yapılan mali analizleri içeren bölümdür. Bu bölümde yapılması gereken temel analiz teknikleri aşağıda verilmiştir:

Net Bugünkü Değer

Belirlenen iskonto oranı üzerinden, yatırım harcamalarını ve yatırımın sağlayacağı net nakit girişlerini aynı zaman noktasına indirgeyerek aralarındaki farkın hesaplanması yöntemidir.

İç Karlılık Oranı

Projenin ekonomik ömrü boyunca sağlayacağı net nakit girişlerinin bugünkü değerini yatırım harcamalarının bugünkü değerine eşitleyen iskonto oranıdır.

Geri Ödeme Süresi

Toplam yatırım harcamasının net nakit akışlarıyla ödenebileceği süredir.

Fayda/Maliyet Oranı

Projenin ekonomik ömrü boyunca sağlayacağı faydaların (nakit girişleri) bugünkü değerlerinin toplamının, maliyetlerin (yatırım harcamaları ve diğer nakit çıkışları) bugünkü değerlerinin toplamına oranıdır.

Tablo 5. Net Bugünkü Değer Tablosu

(TL)

Yıllar	Sabit Yatırım Tutarı (A)	İşletme Sermayesi Yatırımı (B)	Vergi Öncesi Kar (C)	Amortisman (D)	Vergi ve Fon Kesintileri (E)	Faiz (F)	Net Nakit Akımı (-A-B+C+D-E+F)	İskonto Oranı	İskonto Edilmiş Net Nakit Akımı
0									
1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									
n									
TOPLAM								NBD	

Tablo 6. İç Karlılık Oranı Tablosu

(TL)

Yıllar	Sabit Yatırım Tutarı (A)	İşletme Sermayesi Yatırımı (B)	Vergi Öncesi Kar (C)	Amortisman (D)	Vergi ve Fon Kesintileri (E)	Faiz (F)	Net Nakit Akımı (-A-B+C+E-F)	İskonto Oranı	İskonto Edilmiş Net Nakit Akımı
0									
1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									
n									
TOPLAM									
İKO (%)									

7. EKONOMİK ANALİZ

Tüm projeler için doldurulacaktır. Açıklamalar bölümü ışığında Fayda Maliyet Analizi veya Maliyet Etkinlik Analizinden biri tercih edilecektir.

Projelerin ekonominin bütününe ve toplumun geneline olan etkilerinin analiz edildiği bölümdür. Söz konusu analizde projenin ülkenin refah seviyesini artırıp artırmadığına bakılır. Girdi ya da çıktılarının piyasa değerinin her zaman ülke ekonomisine olan değerini yansıtmaması ve tam rekabetçi olmayan piyasa koşulları (monopolistik yapı, gümrük tarifeleri nedeniyle arızalı fiyatlar, taban-tavan fiyat uygulamaları vs.) nedeniyle ekonomik analiz yapılmaktadır.

Ekonomik analizden ticari analizden farkları şunlardır.

Fiyatlar: Ticari analizde piyasa fiyatları kullanılırken, ekonomik analizde nakit akım tablosunda piyasa aksaklıklarını ve kaynakların gerçek fırsat maliyetini yansıtan gölge fiyatlar kullanılır. Bu işlem için dönüştürme faktörü hesaplanır. Söz konusu oran işçilik gölge ücreti hesabında da kullanılır.

Fayda ve Maliyetler:

1. Dışsallıklar: Ticari karlılık sadece doğrudan (parasal) etkileri kapsar iken olumlu veya olumsuz dışsallıklar (diğer alanlarda yol açılan gelir artırıcı ve eksiltici etkiler) (çevre kirliliği gibi) ihmal edilirken ekonomik analize dahil edilirler.
2. Transferler (kamulaştırma, arazi bedeli, vergi, teşvik gibi) ekonomik analizde dikkate alınmaz. Ancak arazinin alternatif maliyeti (üzerinde proje yapılmak suretiyle vazgeçilen tarımsal üretim geliri gibi) analizde maliyetler arasına dâhil edilir.
3. Piyasa-dışı etkiler, proje çıktısından doğrudan faydalanan kullanıcılar üzerinde yaratılan, ancak bir piyasa değeri olmayan faydalar ya da maliyetleri ifade etmektedir. Otoyol projesi ile yaratılan zaman tasarrufu veya arıtma tesisi projesi ile içme suyu kalitesinin artması gibi piyasa-dışı etkilerin rakamsallaştırılarak hesaplamalara katılması mümkündür. “Ödenmeye istekli

olunan fiyat” bu aşamada kullanılabilir bir yöntemdir. Projenin kalitatif yönleri, çoklu-kriter analizi yaklaşımı ile değerlendirmeye dahil edilebilir.

4. İndirgeme Oranı: Ticari ve ekonomik analizde kullanılan indirgeme oranları farklılık arz etmektedir. Nakit akımlarının bugünkü değerinin bulunmasında kullanılan indirgeme oranında temelde kaynakların alternatif maliyeti dikkate alınmaktadır. Ekonomik indirgeme oranı ise sermayenin ekonomik fırsat maliyeti olarak kullanılır. Sosyal indirgeme oranı olarak da adlandırılan bu yaklaşımda toplumun tüketimlerini ertelemeye istekli olacağı minimum getiri seviyesi olarak tanımlanabilir.

7.1. Ekonomik Analiz İle İlgili Temel Varsayımlar

Bu bölümde ekonomik analizin temelini oluşturan varsayımlar ve dayandıkları gerekçeler yer almalıdır.

7.2. Ekonomik Faydalar ve Maliyetler

Ekonomik analizde kullanılan faydalar ve maliyetler bu bölümde yer almalıdır. Gölge fiyat yaklaşımının benimsenmesi esastır. Projelerin faydaları arasında sayılan istihdam, ücretlerin artışı, fiyatların düşmesi, zaman kazancı/kaybı, hava kirliliğinin önlenmesi/artması gibi faydalar veya maliyetlerden rakamsallaştırılabilenler belirtilecek ve bir sonraki başlıkta analize dahil edilecektir.

Tablo 7. Ekonomik Nakit Akış Tablosu

Yıllar	1.Yıl	2.Yıl	3.Yıl	4.Yıl	n.Yıl
A. Projenin Faydaları					
- Doğrudan Faydalar					
- Dolaylı Faydalar					
- Parasallaştırılmayan Önemli Faydalar					
B. Projenin Maliyetleri					
- Yatırım Harcamaları					
- İşletme Giderleri					
- Finansman Maliyeti					
- Olumsuz etkiler					

7.3. Ekonomik Fayda Maliyet Analizi (Ekonomik NBD, Ekonomik İKO)

Ekonomik analiz sonucunda elde edilen net bugünkü değer, iç karlılık oranı, geri ödeme süresi ve fayda/maliyet oranı hesaplamaları bu bölümde yer almalıdır.

7.4. Maliyet Etkinlik Analizi

Bu bölümde yapılacak “Maliyet Etkinlik Analizi” aynı veya benzer çıktıları üretmenin alternatif yollarının maliyetlerinin karşılaştırılması olup, genelde projenin üretmesi beklenen faydaların rakamsallaştırılması/parasallaştırılması mümkün olmadığında kullanılan bir tekniktir. Fayda maliyet

analizi kullanılan projeler için maliyet etkinlik analizi yapılmayacak, fayda maliyet analizi yapılması mümkün olmayan projeler (özellikle sosyal projeler) bu yöntem kullanılarak analiz edilecektir.

7.5. Diğer Ekonomik Analiz Ölçütleri

(Zorunlu olmamakla birlikte vurgulanması gereken bir konu varsa yapılmalıdır.)

Bu bölümde ifade edilecek ulusal amaçlar ekonomik büyüme, toplam üretimde ve tüketimde artış, yaşam şartlarının geliştirilmesi, endüstrileşme, altyapının iyileştirilmesi, istihdamın artırılması, toplumsal eşitlik, gelir dağılımının iyileştirilmesi, katma değer etkisi, bölgesel gelişme, sağlık ve eğitim imkânlarının geliştirilmesi, döviz kazancının artırılması ve ulusal güvenlik vb. olarak sıralanabilir. Bu bölümde söz konusu amaçlara yönelik elde edilen kazanımlar yer alacaktır.

8. RİSK ANALİZİ

Tüm projeler için doldurulacaktır.

8.1. Duyarlılık Analizi

Duyarlılık analizi, hangi risklerin ya da belirsizlik kaynaklarının proje çıktıları üzerinde en çok etki yaratacağını belirlemek amacıyla kullanılan bir analiz tekniğidir. Projedeki belirsiz bir unsurun diğer belirsiz unsurlar sabit tutulduğunda durumu ne şekilde etkilediğini incelemek için kullanılır.

Kamu yatırım projelerinde duyarlılık analizi, birim satış fiyatı, satış miktarı, ana girdi maliyetleri, projenin süresi, indirgeme oranı gibi herhangi bir değişkende meydana gelebilecek olası değişmelerin, diğerleri sabit kalmak kaydıyla analize esas alınan ölçüt (NBD, İKO, F/M, Geri Ödeme Süresi, vb.) üzerindeki etkisini görebilmek için yapılır. Duyarlılık analizi yapılırken öncelikle projenin hangi değişkene daha duyarlı olduğunun tespit edilmesi gerekir.

8.2. Proje İle İlgili Riskler ve Etkiler

Projede başarısızlığa yol açabilecek temel riskler ve bunların proje üzerinde oluşturacağı muhtemel etkilere bu bölümde yer verilir.

8.3. Temel Risklerle İlgili Risk Azaltma Tedbirleri

Tanımlanan risklerin olasılıklarını azaltmak, iyileştirmek ve olumlu durumlara çevirmek amacıyla belirlenecek risk azaltma tedbirlerine bu bölümde yer verilir.

9. ÇEVRESEL ANALİZ

Tüm projeler için doldurulacaktır.

9.1. Çevresel Etkilerin Ön Değerlendirmesi

Projelerin önemli ekonomik ve sosyal sonuçlar doğurabilecek istenmeyen olumsuz çevresel etkileri olabilir. Projenin çevreye olabilecek olumlu veya olumsuz tüm etkileri çevresel analiz kapsamında değerlendirilir. Çevresel analiz kapsamında belirlenen olumlu ve olumsuz tüm etkileri bu bölümde belirtilecektir.

Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Olumlu Kararı veya Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Gerekli Değildir Kararı alınmadıkça projelerle ilgili onay, izin, teşvik, yapı ve kullanım ruhsatı verilemez; proje için yatırıma başlanamaz ve ihale edilemez.

Çevresel etki değerlendirmesi yönetmeliği Ek-1 listesinde yer alan veya Ek-2 listesinde yer alıp çevresel etki değerlendirmesi gereklidir kararı verilen faaliyetler ÇED yönetmeliğinin Ek-3'ünde yer alan formata göre bakanlıkça yetkilendirilmiş kuruluşlara ÇED raporu hazırlatmakla yükümlüdür.

Çevresel etki değerlendirmesi yönetmeliği Ek-2 listesinde yer alan faaliyetler ise bulunduğu İle göre o ilin valiliğine ya da bakanlığa Ek-4'te yer alan formata göre proje tanıtım dosyası hazırlamak ve sunmakla yükümlüdürler.

ÇED çevresel analizin tamamını karşılamaz. ÇED kapsamında olumlu bulunan bir projenin çevresel analiz kapsamında değerlendirildiğinde parasal olarak belirlenerek fayda maliyet analizine dâhil edilmesi gereken bazı etkileri halen bulunabilir. Çevresel analiz kapsamında parasal olarak ifade edilebilen etkileri, sayısal olarak ifade edilmekle birlikte parasal olarak ifade edilmeyen etkileri ve sadece niteliksel olarak tanımlanabilen etkileri değerlendirilir. Parasallaştırılabilen bütün çevresel etkiler fayda maliyet analizine dâhil edilecektir. Parasallaştırılamayan bütün etkilere sözel olarak yer verilecektir.

Çevresel analiz ile belirlenen olumsuz etkilerin yönetmeliklerle ve/veya bilimsel esaslara göre kabul edilebilir sınırlara uyarak önlenmesi ya da çevreye zarar vermeyecek ölçüde en aza indirilmesi amacıyla alınabilecek alternatif önlemin maliyeti ile buna rağmen giderilemeyen etkilere ilişkin tüm maliyetler parasal olarak belirlenerek ekonomik analize dâhil edilir. Parasal olarak belirlenemeyen maliyetlere sosyal analizde niteliksel olarak yer alır.

9.2. Çevresel Riskler ve Azaltma Tedbirleri

Projenin çevreye vereceği olumsuz etkilerin en aza indirilmesi için önerilen tedbirler bu bölümde belirtilecektir.

10. SOSYAL ANALİZ

Parasallaştırılamayan sosyal etkilere sahip projeler için doldurulacaktır.

Parasallaştırılamayan sosyal faydalara bu bölümde yer verilecektir. (Parasallaştırılabilenlere ekonomik analiz başlığı altında yerilecektir.)

10.1. Projenin Sosyal Etkileri

Bu bölümde projenin oluşturması beklenen olumlu ve olumsuz sosyal etkilerine yer verilecektir.

10.2. Projenin Toplumsal Gruplara Etkisi

Toplumsal grupların (kadın, erkek, çocuk, genç, yaşlı vb.) projeden nasıl etkileneceği, proje sonucunda söz konusu grupların durumunda nasıl bir iyileşme öngörüldüğü bu bölümde belirtilecektir.

10.3. Bölgesel Düzeydeki Etkisi

Projenin bölgesel kalkınma ve/veya gelişmişlik farklarının giderilmesi hususunda öngörülen herhangi bir etkisinin olması durumunda bu bölümde söz konusu etkilere yer verilecektir.

11. PROJE YÖNETİMİ ve UYGULAMA PROGRAMI

Tüm projeler için doldurulacaktır.

11.1. Proje Yürütücüsü Kuruluş ve Teknik Kapasitesi

Proje yürütücüsü kuruluş ve birim hakkındaki bilgiler ile kuruluşun proje ile ilgili tecrübelerine bu başlık altında yer verilecektir.

11.2. Proje Organizasyonu ve Yönetim

Projenin yatırım ve işletme dönemi için organizasyon ve insan kaynakları planlaması gerekmektedir. Organizasyon kapsamında insan kaynakları yapılanması ve tahmini insan gücü gereksinimi ve tahmini yıllık insan kaynakları maliyeti (brüt) hesaplanarak bu bölümde belirtilecektir.

11.3. Proje Uygulama Planı ve Projede Kritik Aşamalar

Yatırım kararından projenin hayata geçmesine kadar geçen süreyi kapsayan proje uygulama aşaması, iç içe geçmiş bir takım faaliyetlerden oluşmakla beraber, bu aşamada belirli bir proje yönetim ekibi oluşturulması ve projenin uygulanması için gerekli işlemlerin tespiti gerekir. Etüdün bu bölümünde uygulama planı ile ilgili hususlar yer almalıdır.

Proje takvimi, proje faaliyetlerinin bir zaman çizelgesine dönüştürülmesidir. Bu bölümde belirtilecek olan proje takvimi, projenin tamamlanma zamanı, her aktivite için programlanmış başlangıç ve bitiş zamanı, önemli (kritik) olan ve olmayan aktiviteler, kritik olmayan aktivitelerin geciktirilebilme ihtimali ve süresi ile belirsizlikler hesaba katıldığında, projenin hedeflenen tarihte tamamlanma olasılığına yer verilmelidir.

12. SONUÇ

Tüm projeler için doldurulacaktır.

12.1. Projenin Ticari ve Ekonomik Yapılabilirliği İle İlgili Sonuçlar

Projenin ticari ve ekonomik olarak yapılabilirliğine dair “Ticari Analiz” ve “Ekonomik Analiz” bölümlerinde yapılmış olan hesaplamaların sonuçlarının toplu olarak gösterildiği bölümdür.

12.2. Projenin Sürdürülebilirliği

Yatırımın planlanan ömrü boyunca faaliyetlerinin aksamadan devam edebilmesinin (sürdürülebilir olmasının) varsa bağlı olduğu koşulların belirtildiği bölümdür. Aynı zamanda bu koşulların sağlanması için alınan tedbirler de belirtilir.

12.3. Projeye İlişkin Temel Riskler

Projenin içinde bulunduğu durumun gözden geçirilerek, projenin geleceği için (hem yatırım hem de işletme dönemi) risk teşkil eden oluşumların ve bunların önlenmesi için alınan tedbirlerin belirtildiği bölümdür. Ayrıca, bazı istenmeyen durumların gerçekleşme ihtimallerinin minimize edilmesi için alınan önlemlerden de bu bölümde bahsedilecektir.

13. EKLER

Ek-1 : Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) raporu

Ek-2 : Diğer destek etütler (rezerv etüdü, zemin etüdü vb.)

Ek-3 : Etüt proje, ön fizibilite etüdü

EK 2: PROJE TEKLİF FORMU

(FİZİBİLİTE RAPORU HAZIRLANMASI GEREKMEYEN KAMU YATIRIM PROJESİ TEKLİFLERİ İÇİN)

---

1. PROJE TANIMLAMA BİLGİLERİ

- Adı:
- Yeri:
- Başlama-Bitiş Yılı:
- Sektörü:
- Projenin Türü:
- Projenin Karakteristiği:
- Proje Maliyeti:
- Öngörülen Finansman Kaynakları
- Projeyi Yürütecek Kurum/Kuruluş:
- Proje İle İlgili Bilgi Alınabilecek Kişi (adı, görevi, telefonu, e-posta adresi):

2. PROJENİN GEREKÇESİ, AMACI VE HEDEFLERİ

- Projenin Gerekçesi (neden ihtiyaç duyulduğu):
- Projenin Hedef Aldığı Kesim ve Etkileyeceği Diğer Taraflar:
- Projenin Genel Amacı:
- Projenin Hedefleri:
- Projenin İstihdama Katkısı:

3. PROJE FİKRİNİN KAYNAĞI ve DAYANAKLARI

- Projenin İlişkili Olduğu ve/veya Dayandığı Plan, Program, İdare Stratejik Planı, Performans Programı, BM Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SKA'lar), Proje ve Etütler:
- Proje Fikrinin Geliştirilmesinde Uygulanan Yöntem:
(ihtiyaç analizi, sorun analizi, olanak etüdü-fırsat analizi, diğer)
- Proje İle İlgili Valilik Görüşü

4. PROJE İLE İLGİLİ AYRINTILI BİLGİLER

- Proje Kapsamında Yapılacak İşler (Fiziki büyüklükler, projenin karakteristik bilgisi vb.):
- Beklenen Sonuçları/Çıktıları (Genel çıktıların yanısıra proje sonrası elde edilecek fiziki çıktılara da yer verilecektir.):
- Projenin Bileşenleri (Proje Kapsamında Gerçekleştirilecek Faaliyetler ve Proje Uygulanırken Kullanılacak Yöntem/Yöntemler):
- Girdi İhtiyacı (insan gücü, organizasyon, teknik yardım vb.):
- Yatırım Sonrası Gelir ve Giderler:
- Projenin Uygulama Planı:
- Projenin Dayandığı Varsayımlar ve Karşılaşabileceği Riskler:
- Projenin Yapılabilirliği ve Sürdürülebilirliği:

EK: Keşif Özeti

EK 3: İDARİ HİZMET BİNASI GEREKÇE RAPORU FORMATI

KURULUŞUN ADI :

PROJENİN ADI :

1. KURUMSAL BİLGİLER

- Yeni Hizmet Binasını Kullanacak Birim / Birimlerin Organizasyon Yapısı:
- Çalışan Personel Sayısı:
- Hizmetten Yararlanan Ziyaretçi Sayısı (Günlük ortalama):
- Personel ve Hizmetten Yararlanan Ziyaretçi Sayısında Beklenen Gelişmeler:

2. KULLANILAN MEVCUT HİZMET BİNASI İLE İLGİLİ BİLGİLER

- Bulunduğu Arsanın Yüzölçümü (m²) :
- Arsanın Yeri / Konumu :
(İl, İlçe, Mahalle, Şehir İçi, Şehir Dışı vs.)
- Bina Sahiplik Durumu : Tahsisli Kiralık Mülkiyet Diğer:.....
- Kiralık İse Yıllık Kira Bedeli :
- Yapı Cinsi :
- Bina Kat Adedi :
- Toplam Kapalı Alan (m²) :
- Toplam Ofis Alanı (m²) :
- Binanın Yapım Yılı :
- Son 10 Yılda Yapılan Onarımların Yılları ve Maliyetleri :
- Yıllık Ortalama İşletme Giderleri (Elektrik, Su, Isınma vb.) :
- Tahliye Sonrası Arsa ve Binanın Değerlendirilme Şekli (Kiralık Değilse) :

3. YAPIMI / KAMULAŞTIRILMASI PLANLANAN YENİ BİNA İLE İLGİLİ BİLGİLER

A) YERİ (İl, ilçe vb.):

B) ARSA

- Arsanın Seçiminde Dikkate Alınan Hususlar :
- Arsanın Yüzölçümü (m²) :
- Arsanın Yeri / Konumu :
(İl, İlçe, Mahalle, Şehir İçi, Şehir Dışı vs.)
- Arsanın Temin Edilme Yolu⁽¹⁾:
- Arsanın Kamulaştırma Maliyeti (Varsa):
- Şehir İmar Planına Uygunluğu :
- Ulaşım İmkanları :
- Altyapı, Peyzaj ve Çevre Düzenleme İhtiyaçları ile Maliyeti⁽¹⁾:
- Afet Risk Durumu :

C) HİZMET BİNASI

- Toplam Kapalı Alan (m²) :

- Toplam Ofis Alanı (m²) :
- Yapı Tahmini Maliyeti :
- Yapı Birim Maliyeti (TL/m²) :

D) PROJE İÇERİSİNDE YER ALACAK EK TESİSLER

(Eğitim Tesisi, Sosyal Tesis vb.)

- Ek Tesislerin Kullanım Amaçları :
- Ek Tesislerin Kullanım Alanları ve Maliyeti :

4. PROJE YE YÖNELİK GENEL DEĞERLENDİRME

(Mevcut Hizmet Binasının Yetersiz Kaldığı Hususlar, Kuruluşun Geleceğe Dönük İhtiyaçları, Önerilen Projenin Mevcut ve Gelecekteki İhtiyaçları Karşılama Durumu, vb. Değerlendirmeler)

5. PROJENİN UYGULANMASI İLE İLGİLİ BİLGİLER

- Proje Toplam Maliyeti ⁽²⁾ :
- (Arşanın kamulaştırılması, zeminden kaynaklanan ek imalatın açıklaması ve tutarı, bina ve ek tesislerin yapımı, altyapı, peyzaj ve çevre düzenleme işleri)
- Finansman Kaynakları : Kurum Bütçesi Genel Bütçe Diğer: .....
- Projenin Uygulama Planı (Başlama-Bitiş Tarihleri):
- Projenin Geliştirilmesinden Sorumlu Kişi/Kişiler (adı, soyadı, görevi, telefonu, e-posta adresi):
- Projeyi Yürütecek Olan Kuruluş :

6. ÖDENEK TALEBİNE ESAS BEDEL HESABI

İşin Adı	
Hazırlama Tarihi	
Toplam İnşaat Alanı (m ²)	
Proje No	
Bina Kat Adedi	
Yapı Cinsi	

a)	Yapının Birim Maliyeti (*)	TL/m ² (**)	
b)	Toplam İnşaat Alanı	m ²	
c)	İnşaat Maliyeti	a x b	
d)	Çevre Düzenlemesi (%15)	c x %15	
e)	Toplam	c + d	
f)	KDV (%18)	e x %18	
g)	GENEL TOPLAM	e + f	

(*)Yapının sınıfına uygun olarak, son çıkan Mimarlık ve Mühendislik Hizmet Bedellerinin Hesabında Kullanılacak Yapı Yaklaşık Birim Maliyetleri Hakkında Tebliğde yer alan birim maliyeti geçmeyecektir.

(**) Ödenek talebine esas tahmini bedel olup, yaklaşık maliyet yerine geçmez.

Notlar:

- 1) Kamulaştırma tekliflerinde keşif özeti hazırlanmayacaktır. Hizmet Binası ve Hizmet Binası yapımı amacıyla arazi kamulaştırma tekliflerinde ihtiyaç programı hazırlanacaktır.
- 2) Proje Toplam Maliyetine KDV dahildir.
- 3) Kamulaştırma tekliflerinde Ekspertiz Raporu sunulacaktır.

- 4) Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı veya TOKİ tarafından yürütülecek olan projelerde yürütücü kuruluşun görüşü de iletilecektir.

EK : Hizmet Binaları İhtiyaç Programı Formatı

HİZMET BİNALARI İHTİYAÇ PROGRAMI FORMATI (*)

A. OFİS ALANLARI			
Personel	Personel Sayısı	Toplam Alan (m²)	Gerekçe (**)
Hareketli Personel			<i>Bu bölümde ünvanları ana hatlarıyla belirtilecektir.</i>
Masa Başı Çalışan Personel			<i>Bu bölümde ünvanları ana hatlarıyla belirtilecektir.</i>
Şube Müdürü			<i>Veya dengi makam. Makam adı belirtilecektir.</i>
Şube Müdürünün Üstü Makam			<i>Her bir üst makam için ayrı satır hazırlanacaktır.</i>
Üst Yönetici Makamı (örneğin Bakan, Vali vb.)			<i>Bu satır sadece ilgili durumlarda yer alacaktır.</i>
Sekreteryaya			<i>Hangi makamlar için olduğu belirtilecektir.</i>
TOPLAM			

B. ORTAK ALANLAR

Ortak Alan Adı	Öngörülen kişi/araç sayısı	Toplam Alan (m²)	Gerekçe
Toplantı Salonu			<i>Her bir salon için mevcut durum ve gerekçe belirtilecektir.</i>
Seminer/Konferans Salonu			<i>Kurumlararası ortak kullanım esastır. Tasarlanması halinde gerekçesi belirtilecektir.</i>
Kapalı Otopark			<i>Kapalı otopark sığınak da içerecek şekilde planlanacaktır.</i>
Arşiv			
Sığınak			
Mutfak			
Yemekhane			
Mescit (bay/bayan)			
Çay Ocağı			
Diğer zorunlu ortak alan			<i>Adları ve gerekçeleri ayrı satırlarda gösterilecektir.</i>
TOPLAM			

C. TEKNİK MAHALLER			
Teknik Mahaller		Toplam Alan (m²)	

<ul style="list-style-type: none"> · Isı merkezi · Elektrik pano odası · Orta Gerilim odası · Santral · Otomasyon odası · Havalandırma santrali · Teknisyen ve hizmetli odaları · Depolar · Su deposu · Trafo ve jeneratör odası için yapılacak güç hesapları göz önüne alınarak uygun ölçülerde mahal ayrılmalıdır. Mümkün ise bina dışında bir mahalde projelendirilmelidir. · Ana pano odası: Minimum 12 m² (Temiz hava ile ilişkilendirilecek olup, ıslak hacimlere yakın olmamalıdır, zemin katta olmalıdır.) · UPS odası: minimum 8-10 m² (havalandırma imkânı olmalı), · Zayıf akım odası: Minimum 10-12 m², · Sistem odası: Minimum 8 m², (Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu'nun Bina İçi Elektronik Haberleşme Tesisatı Teknik Şartnamesi) · Asansörler ilgili standart ve yönetmeliklere göre düzenlenir. 	
---	--

Ç. SİRKÜLASYON ALANI		
		Toplam Alan (m²)
Giriş holleri, koridorlar, ıslak hacimler, rampalar, merdivenler, yangın merdivenleri, galeri boşluklarından oluşmaktadır.		

D. TOPLAM KAPALI ALAN (NET)		
		Toplam Alan (m²)
Yukarıda hesaplanan ofis alanları, ortak alanlar, teknik mahaller ve sirkülasyon alanının toplamından oluşmaktadır.		

E. TOPLAM KAPALI ALAN (BRÜT)		
		Toplam Alan (m²)
Duvar kalınlıkları, kolonlar için yukarıda hesaplanan kapalı inşaat alanına %10 ilave yapılarak brüt inşaat alanı bulunur		

(*) Söz konusu bileşenler 12.09.2018 tarihli ve 30533 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Kamu Binaları Standartları Rehberi" hakkındaki 11.09.2019 tarihli ve 2018/09 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi uyarınca Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından yayımlanan "Kamu Binaları Standartları Rehberi"nden faydalanarak hazırlanmıştır. Bileşenlerde uyulması gereken büyüklükler için bakınız <https://webdosya.csb.gov.tr/db/turkce/faaliyetler/kamu-hizm.binalari-duzenlenmis-metin-11.9.2018-20180919104813.pdf>

(**) Bileşenlerin büyüklükleri Kamu Binaları Standartları Rehberi'nde belirlenen kurallara ve büyüklüklere uymak zorundadır. Personel sayısı olarak mevcut personel sayısı veya kadro sayısı esas alınmalıdır. Personel sayısındaki öngörülen bir artış var ise, söz konusu durumunda dayanağı belirtilmelidir.

EK 4: 2024-2026 DÖNEMİ TAHMİNİ TAŞIT ALIM BEDELLERİ

Sıra No	Taşıtın Cinsi	2024	2025	2026
1-a (*)	Binek otomobil	866.000	952.000	1.000.000
1-b (**)	Binek otomobil	951.000	1.046.000	1.098.000
2-	Binek otomobil	450.000	495.000	519.000
3-	Station-Wagon	514.000	565.000	593.000
4-	Arazi binek (En az 4, en fazla 8 kişilik)	541.000	595.000	624.000
5-	Minibüs (Sürücü dahil en fazla 17 kişilik)	1.119.000	1.230.000	1.292.000
6-	Kaptıkaçtı (Arazi hizmetleri için)	1.172.000	1.289.000	1.353.000
7-	Pick-up (Kamyonet, sürücü dahil 3 veya 6 kişilik)	779.000	856.000	899.000
8-	Pick-up (Kamyonet, arazi hizmetleri için sürücü dahil 3 veya 6 kişilik)	1.020.000	1.122.000	1.178.000
9-	Panel	385.000	423.000	444.000
10-	Midibüs (Sürücü dahil en fazla 26 kişilik)	1.282.000	1.410.000	1.480.000
11-a	Otobüs (Sürücü dahil en az 27, en fazla 40 kişilik)	3.224.000	3.546.000	3.723.000
11-b	Otobüs (Sürücü dahil en az 41 kişilik)	4.220.000	4.642.000	4.874.000
12-	Kamyon (Şasi-kabin tam yüklü ağırlığı en az 3.501 Kg)	1.189.000	1.307.000	1.373.000
13-	Kamyon (Şasi-kabin tam yüklü ağırlığı en az 12.000 Kg)	1.953.000	2.148.000	2.255.000
14-	Kamyon (Şasi-kabin tam yüklü ağırlığı en az 17.000 Kg)	2.633.000	2.896.000	3.041.000
15-	Ambulans (Tıbbi donanımlı)	1.943.000	2.137.000	2.244.000
16-	Ambulans (Arazi hizmetleri için)	2.365.000	2.601.000	2.731.000
17-	Pick-up (Kamyonet, cenaze arabası yapılmak üzere)	961.000	1.057.000	1.109.000
18-	Motorsiklet (En fazla 600 cc.lik)	196.000	215.000	226.000
19-	Motorsiklet (En az 601 cc.lik)	232.000	255.000	267.000
20-	Bisiklet	19.000	20.000	21.000
21-a	Güvenlik önlemleri binek otomobil (Fiyatı Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenir.)			
21-b	Güvenlik önlemleri servis taşıtı (Fiyatı Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenir.)			
22-	Diğer taşıtlar (Cinsi ve fiyatı Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenir.)			

(*) 237 sayılı Taşıt Kanununa ekli (1) sayılı cetvelde yer alan Makamlar ile Devlet Protokol Hizmetlerinde kullanılmak üzere Dışişleri Bakanlığınca satın alınacak taşıtlar için.

(**) 237 sayılı Taşıt Kanununa ekli (1) sayılı cetvelde yer alan ilk üç sıradaki Makamlar için.

EK 5: TAŞIT ENVANTER FORMU

Sıra No	Taşıtın Cinsi	MEVCUT TAŞITLAR				TALEP EDİLEN TAŞITLAR					
		Mülk		Kiralık	Başka Kurum, Vakıf, Dernekten Tahsisli	Satın Alma	Hibe	Kiralık	Satın Alma + Hibe	Diğer	Satın Alınmak İstenilen Taşıtların Toplam Tutarı
		Kullanılan	Başka Kuruma Tahsis Edilen								
T-1a	Binek otomobil										
T-1b	Binek otomobil										
T-2	Binek otomobil										
T-3	Station-Wagon										
T-4	Arazi binek (En az 4, en fazla 8 kişilik)										
T-5	Minibüs (Sürücü dahil en fazla 17 kişilik)										
T-6	Kaptıkaçtı (Arazi hizmetleri için)										
T-7	Pick-up (Kamyonet, sürücü dahil 3 veya 6 kişilik)										
T-8	Pick-up (Kamyonet, arazi hizmetleri için sürücü dahil 3 veya 6 kişilik)										
T-9	Panel										
T-10	Midibüs (Sürücü dahil en fazla 26 kişilik)										
T-11a	Otobüs (Sürücü dahil en az 27, en fazla 40 kişilik)										
T-11b	Otobüs (Sürücü dahil en az 41 kişilik)										
T-12	Kamyon (Şasi-kabin tam yüklü ağırlığı en az 3.501 Kg)										
T-13	Kamyon (Şasi-kabin tam yüklü ağırlığı en az 12.000 Kg)										
T-14	Kamyon (Şasi-kabin tam yüklü ağırlığı en az 17.000 Kg)										
T-15	Ambulans (Tıbbi donanımlı)										

T-16	Ambulans (Arazi hizmetleri için)											
T-17	Pick-up (Kamyonet, cenaze arabası yapılmak üzere)											
T-18	Motorsiklet (En fazla 600 cc.lik)											
T-19	Motorsiklet (En az 601 cc.lik)											
T-20	Bisiklet											
T-21a	Güvenlik önlemleri taşıyan otomobil											
T-21b	Güvenlik önlemleri taşıyan servis taşıtı											
T-22	Diğer taşıtlar											

EK 6: TAŞIT TALEP FORMU

(Talep Edilen Her Taşıt İçin Ayrı Ayrı Doldurulacaktır)

A. GENEL BİLGİLER	
1. Taşıt Talep Eden Kurum	
2. Taşıtın Kullanılacağı İl	
3. Taşıtı Kullanacak Birim	
4. Talep Edilen Taşıtın Cinsi (Lütfen Merkezi Yönetim Bütçe Kanununun Ekinde Yer Alan T Cetvelindeki Kodunu Yazınız)	
5. Taşıtın Kullanılacağı Hizmetin Türü (Lütfen seçtiğiniz hizmet türünü açıklayınız. Tahmini ortalama yolcu sayısı ve/veya yük miktarını yazınız)	☐ Yolcu Taşıma ☐ Yük ve Yolcu Taşıma ☐ Yük Taşıma ☐ Diğer
6. Taşıtın Öngörülen Kullanım Sıklığı	☐ Her gün olduğunda ☐ İhtiyaç ☐ Haftada birkaç kere ☐ Diğer
7. Taşıtın Yapacağı Yıllık Tahmini Km (Yukarıda sayılanlar dışında bir performans ölçüm kriteri olması durumunda belirtiniz)	☐ 0-10.000 km ☐ 20.001-30.000 km ☐ 10.001-20.000 km ☐ 30.001 km ve yukarısı
8. Taşıtın Finansman Yöntemi (Finansman Yönteminde hibe veya diğer kaynak yer alması durumunda kaynağını lütfen yazınız (örneğin AB Hibesi vb.))	☐ Merkezi Yönetim Bütçesi (MYB) ☐ Döner Sermaye ☐ Hibe ☐ Öz gelir ☐ MYB+Hibe ☐ Diğer
9. Taşıtın Kullanılacağı Coğrafi Alanın Özellikleri (Lütfen seçtiğiniz coğrafi alanın gerekçesini yazınız)	☐ Şehir İçi ☐ Kasaba ve Köyler ile Dağlık Alanlar ☐ Şehirler Arası ☐ Diğer
10. Taşıt Talep Nedeni	☐ Değişirme ☐ İlave

B. DEĞİŞTİRME AMACIYLA TAŞIT TALEBİ İÇİN DOLDURULACAK BÖLÜM (İlave Taşıtlar talebi halinde bir sonraki bölüme geçiniz)	
11. Mevcut Taşıtlar Durumu <i>(Mevcut taşıtlar durumu ve ikame taşıtlar temin edilmesi durumunda mevcut taşıtların akıbeti yazılacaktır. Örneğin taşıtlar hakkında değerlendirme raporunun düzenlenip düzenlenmediği, tescil durumu, tasfiye sürecinin başlatılıp başlatılmadığı vb. bilgiler yazılacaktır)</i>	
12. Mevcut Taşıtlar Kullanıldığı İl	
13. Mevcut Taşıtlar Cinsi	
14. Mevcut Taşıtlar Marka ve Modeli	
15. Mevcut Taşıtlar Yaşı	
16. Mevcut Taşıtlar Toplam Km'si	
17. Mevcut Taşıtların Son Bir Yılda Katettiği Km	
18. Mevcut Taşıtlar İçin Son Bir Yılda Yapılan Onarım Harcaması (periyodik bakım hariç)	
19. Taşıtların Mevcut Durumu (taşıtların çalışır ve kullanılabilir durumda olup olmadığı, kullanılabilir durumda değilse sorunu ve yaklaşık onarım maliyeti yazılacaktır)	
C. İLAVE TAŞIT TALEBİ İÇİN DOLDURULACAK BÖLÜM	
20. İlave Taşıtlar İhtiyacının Gerekçesi <i>(Lütfen taşıtlar ihtiyacının mevcut taşıtlarla karşılanamamasının nedenlerini açıklayınız)</i>	
21. Taşıtlar Kullanacak Birimin Hâlihazırda Bulundurduğu Taşıtlar Sayısı ve Türleri <i>(Lütfen satın alma, hibe, kiralama vb. tüm yöntemlerle edinilmiş taşıtların türlerini ve sayısını belirterek yazınız)</i>	
22. Taşıtlar Kullanacak Birimin Hâlihazırda Kullandığı Aynı Cins Taşıtların Yıllık Ortalama Km'si <i>(Lütfen her bir taşıtlar için (kiralamalar ve hibe taşıtlar dâhil) <u>son bir yıllık</u> yaklaşık km bilgisini yazınız)</i>	

EK 7: DEVAM ETMEKTE OLAN TEKNOLOJİK ARAŞTIRMA SEKTÖRÜ PROJELERİ BİLGİ FORMU

A. PROJE GENEL BİLGİLERİ	BİLGİLER (Rakamsal bilgiler veya açıklamalar)
Kurum	
Proje Adı	
Proje Numarası	
Projenin Başlama ve Bitiş Tarihleri	
Proje Yürütücüsü	
Proje Yürütücüsünün İletişim Bilgileri	
E-posta Adresi	
Telefon (Tercihen cep telefonu)	
B. PROJE BÜTÇESİ (TL)	
B.1. Projeye Tahsis Edilen Toplam Ödenek	
B.2. 2023 Haziran Ayı İtibarıyla Toplam Harcama (Cari fiyatlarla kümülatif harcama bilgilerine yer verilecektir.)	
İnşaat	
Diğer (Makine teçhizat vs.)	
B.3. 2023 Yılı Sonu İtibarıyla Tahmini Toplam Harcama (Cari fiyatlarla kümülatif harcama bilgilerine yer verilecektir.)	
İnşaat	
Diğer (Makine teçhizat vs.)	
B.4. Proje Özel Hesabındaki Ödenek Miktarı	
Haziran Sonu İtibarıyla	
Yıl Sonu Tahmini	
C. PROJENİN İNŞAAT BİLEŞENİ	
C.1. Projede inşaat bileşeni var mı? (EVET/HAYIR)	
C.2. İnşaat İhalesi Yapıldıysa İhale Tarihi	
C.3. İnşaat Büyüklüğü (m ²) (Tadilat vs. ise bu yönde inşaat kaleminin açıklanması beklenmektedir.)	
C.4. Sözleşme Bedeli (KDV Dahil)	
C.5. İnşaatın Tamamlandığı/Tamamlanacağı Yıl	
C.6. İnşaatın Geldiği Aşama (Fiziki gerçekleşmeye ilişkin bilgilere yer verilecektir.)	
D. 2024 YILI BÜTÇE TEKLİFİ	
2024 Yılı İçin Teklif Edilen Ödenek Miktarı	
İnşaat	
Diğer (Makine teçhizat vs.)	
2024 Yılı İçin Talep Edilen Bütçe Gerekçesi	
Proje parametrelerinin (maliyet, bitiş yılı, karakteristik vs.) revizyonuna ilişkin var ise talep ve gerekçesi	
E. 2025 YILI VE SONRASI İÇİN BÜTÇE TEKLİFİ	
2025 Yılı İhtiyacı ve Gerekçesi	
2026 Yılı İhtiyacı ve Gerekçesi	
F. PROJE HAKKINDA GENEL DEĞERLENDİRME	
Projede yaşanan sorunlar ve belirtilmek istenen diğer hususlar	

* Tablo her bir teknolojik araştırma sektörü projesi için doldurulacaktır. Kurumunuzun bu nitelikte birden fazla projesi olması halinde her bir proje için tablo hazırlanacaktır.

**EK 8: 2024-2026 DÖNEMİ YÜKSEKÖĞRETİM VE SPOR SEKTÖRÜ YATIRIM DETAY
TEKLİF FORMU**

KURUM : ... ÜNİVERSİTESİ

LİKİT ÖDENEK MİKTARI : ... TL

(TL)

	İhale Bedeli (KDV+İş Artışı+Fiyat Farkı)	2023 Yılı Kümülatif Harcama	Harcama Olmaması Halinde Gerekeç (Aktarma vs.)	2024	2025	2026	Fiziki Gerçekleşme (yüzde)	İhale Tarihi
Derslik ve Merkezi Birimler (Devam Eden Projeler)								
(1)								
(2)								
(3)								
Kampüs Altyapısı								
• Mevcut ihale								
• Talep / Yeni İhale								
• Açıklama	(Yeni Talepler, Taleplerin bir önceki yılı ödenekleri dikkate alınarak oluşturulması beklenmektedir.)							
Muhtelif İşler								
• Mevcut ihale								
• Talep / Yeni İhale								
• Açıklama	(Yeni Talepler, Taleplerin bir önceki yılı ödenekleri dikkate alınarak oluşturulması beklenmektedir.)							
Yayın Alımları								
• Mevcut ihale								
• Talep / Yeni İhale								
• Açıklama	(Yeni Talepler, Taleplerin bir önceki yılı ödenekleri dikkate alınarak oluşturulması beklenmektedir.)							

Not: İhale Bedeli sütunu içerisine ihalesi yapılmış işlerin sözleşme bedeli (KDV, iş artışı ve fiyat farkı dâhil tutar) ve sözleşme tarihi yazılacaktır. İhalesi henüz yapılmamış işlerde ise üniversitenin daha önce yaptığı ihalelerden edindiği tecrübe ve ortalama inşaat maliyeti dikkate alınarak tahmini ihale bedeli (KDV, iş artışı ve fiyat farkı dâhil tutar) yazılacaktır. 2023 harcama kısmının sadece yıl içerisinde yapılan harcama değil kümülatif harcama tutarını içermesine dikkat edilecektir.

Yeni İnşaat İşleri Talepleri (Acil ve çok zorunlu haller dışında yatırım programına çok yıllı yeni proje alınmayacaktır. Bu husus dikkate alınarak yeni proje teklifinde bulunulması esastır.)

(TL)

Proje	Yaklaşık Maliyet	2024	2025	2026	Açıklamalar

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR SEKTÖRÜ

KURUM: ...

ÜNİVERSİTESİ

(TL)

Devam Eden Proje	Proje Tutarı (KDV+İş Artışı+Fiyat Farkı Dahil)	Harcama	2024 ödeneği

Teklifler: (Acil ve çok zorunlu haller dışında yatırım programına çok yıllı yeni proje alınmayacaktır. Bu husus dikkate alınarak yeni proje teklifinde bulunulması esastır.)

(TL)

Proje	Yaklaşık Maliyet	2024	2025	2026	Açıklamalar

EK 9: DÜZEY 2 (İBBS- 2) İSTATİSTİKİ BÖLGE BİRİMLERİ KAPSAMINDA YER ALAN İLLER

DÜZEY 2 BÖLGE KODU	BÖLGE KAPSAMINDAKİ İLLER
TR10	İstanbul
TR21	Tekirdağ, Edirne, Kırklareli
TR22	Balıkesir, Çanakkale
TR31	İzmir
TR32	Aydın, Denizli, Muğla
TR33	Manisa, Afyon, Kütahya, Uşak
TR41	Bursa, Eskişehir, Bilecik
TR42	Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova
TR51	Ankara
TR52	Konya, Karaman
TR61	Antalya, Isparta, Burdur
TR62	Adana, Mersin
TR63	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye
TR71	Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir
TR72	Kayseri, Sivas, Yozgat
TR81	Zonguldak, Karabük, Bartın
TR82	Kastamonu, Çankırı, Sinop
TR83	Samsun, Tokat, Çorum, Amasya
TR90	Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane
TRA1	Erzurum, Erzincan, Bayburt
TRA2	Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan
TRB1	Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli
TRB2	Van, Muş, Bitlis, Hakkari
TRC1	Gaziantep, Adıyaman, Kilis
TRC2	Şanlıurfa, Diyarbakır
TRC3	Mardin, Batman, Şırnak, Siirt

EK 10: GAP, DAP, KOP ve DOKAP EYLEM PLANLARI KAPSAMINDA YER ALAN İLLER

GAP EYLEM PLANI KAPSAMINDA YER ALAN İLLER			
1.	ADİYAMAN	6.	MARDİN
2.	BATMAN	7.	ŞANLIURFA
3.	DİYARBAKIR	8.	SİİRT
4.	GAZİANTEP	9.	ŞIRNAK
5.	KİLİS		

DAP EYLEM PLANI KAPSAMINDA YER ALAN İLLER			
1.	AĞRI	9.	IĞDIR
2.	ARDAHAN	10.	KARS
3.	BİNGÖL	11.	MALATYA
4.	BİTLİS	12.	MUŞ
5.	ELAZIĞ	13.	SIVAS
6.	ERZİNCAN	14.	TUNCELİ
7.	ERZURUM	15.	VAN
8.	HAKKARİ		

KOP EYLEM PLANI KAPSAMINDA YER ALAN İLLER			
1.	AKSARAY	5.	KONYA
2.	KARAMAN	6.	NEVŞEHİR
3.	KIRIKKALE	7.	NİĞDE
4.	KIRŞEHİR	8.	YOZGAT

DOKAP EYLEM PLANI KAPSAMINDA YER ALAN İLLER			
1.	AMASYA	7.	ORDU
2.	ARTVİN	8.	RİZE
3.	BAYBURT	9.	SAMSUN
4.	ÇORUM	10.	TOKAT
5.	GİRESUN	11.	TRABZON
6.	GÜMÜŞHANE		

EK 11: SİSTEM YÖNETİCİSİ BİLGİLERİ FORMU

Kurum	
Adı	
Soyadı	
TC Kimlik No	
Telefon	
E-posta	

EK 12: KAYA BİLGİ SİSTEMİNDE YER ALAN SEKTÖR VE ALT SEKTÖR KODLARI

Sektör	Sektör Kodu	Alt Sektör Kodu	Alt Sektör
Tarım	A	01	Sulama
		02	Bitkisel Üretim
		03	Hayvancılık
		04	Su Ürünleri
		05	Ormancılık
		06	Taşkın Koruma
Madencilik	B	00	Madencilik
İmalat	C	01	Gıda Sanayii
		04	Dokuma ve Giyim Sanayii
		07	Basım Sanayii
		11	Kimya Sanayii
		19	Demir-Çelik Sanayii
		22	Elektriksiz Makine Sanayii
		25	Elektrikli Makine Sanayii
		28	Demiryolu Taşıt Sanayii
		31	Standardizasyon ve Kalite
		33	Kobi ve Girişimcilik
Enerji	D		Enerji
Ulaştırma-Haberleşme	E	01	Demiryolu Ulaştırması
		02	Denizyolu Ulaştırması
		03	Havayolu Ulaştırması
		04	Karayolu Ulaştırması
		04	Otoyollar
		06	Kentiçi Ulaşım
		11	Haberleşme
Turizm	F	00	Turizm
Konut	G	00	Konut
Eğitim	H	01	İlköğretim ve Genel Ortaöğretim
		02	Mesleki ve Teknik Eğitim
		03	Yükseköğretim
		04	Kültür
		05	Beden Eğimi ve Spor
Sağlık	I	00	Sağlık

Diğer Kamu Hizmetleri-İktisadi	K	01	Genel İdare
		02	Güvenlik Hizmetleri
		15	Adalet Hizmetleri
		50	Düzenleyici ve Denetleyici Kurumlar
		60	Bilişim Altyapısı
Diğer Kamu Hizmetleri-Sosyal		05	İçmesuyu
		06	Kanalizasyon
		07	Kırsal Alan Planlaması
		08	Belediye Hizmetleri
		09	Şehirleşme
		10	Çevre
		12	Teknolojik Araştırma
		13	Sosyal Güvenlik
		14	Afetler
		16	İstihdam ve Çalışma Hayatı
		17	Sosyal İçerme
		19	Göç
		20	Bölgesel Gelişme

**EK 13: ARAZİ TOPLULAŞTIRMA VE TARLA İÇİ GELİŞTİRME HİZMETLERİNE
İLİŞKİN PROJE DEĞERLENDİRME RAPORU FORMATI**

PROJE ÖZET TABLOSU

Projenin Adı	
İli/İlçesi/Köyü	
Kapsam/Miktar	AT/TİGH/AT ve TİGH/Yol vb. (ha/km/m ³ vb.)
İşin Gerekliliği	GTHB/DSİ/KGM veya diğer
Arazi Kullanım Durumu	Tarla/Bahçe/Mera/Çayır/Orman vb. (Yüzde)
Mülkiyet Durumu	Şahıs Arazisi/Hazine/Köy- Belediye/Orman/Çayır/Mera (ha)
Faydalanıcı Aile Sayısı	
Parsel Durumu	Önce/Sonra (da veya ha)
Ortalama Parsel Büyüklüğü	Önce/Sonra (da veya ha)
Sulama Durumu	Önce/Sonra (da veya ha)
Yol Durumu	Önce/Sonra (da veya ha)
Toplulaştırma Oranı	(yüzde)
Kadastro Yenileme Oranı	(yüzde)
Arazi Edinimi	Var/Yok (varsa miktarı)
Fayda/Masraf Oranı	(yüzde)
İç Karlılık Oranı	(yüzde)
Mevzuat Kapsamı	3083/5403 sayılı Kanunlar vb.
Yatırım Dönemi, Başlama ve Bitiş Tarihi	
Toplam Proje Süresi	
Yatırım Bedeli	Kamulaştırma+Zarar/Ziyan+Uygulama Projesi+Diğer Giderler
Sözleşme Cinsi	
İşin Cinsi	Etüd/Proje/ İnşaat
Projeyi Hazırlayanın İletişim Bilgileri	

1. PROJENİN TANIMI

Geliştirilen projenin içeriğine ilişkin bilgiler

1.1. Giriş ve Projenin Kısa Açıklaması

Projenin yapılacağı yer, büyüklüğü, kimler tarafından yapılacağı, yatırım bedelinin nasıl sağlanacağı hakkında verilecek özet bilginin yanı sıra, projenin yapılacağı yerleşim yerine dair bilgiler

2. PROJE UYGULAMA YERİNİN ÖZET BİLGİSİ

Projenin uygulanacağı yerin özellikle alt ve üst yapısı, proje faydalanıcı ve tedarikçilerinin kimler olduğu/olabileceği, arazi durumu (hazine arazisi, çayır veya mera alanı, mülkiyetli arazi, zilyetlik arazi, vb.), yerleşim biriminin ekonomik ve sosyo-kültürel yapısı hakkında genel bilgi

3. YATIRIMIN NİTELİĞİNİN AÇIKLANMASI

Projenin finansmanının nasıl sağlanacağı, diğer kurum veya kuruluşların katkı veya katılımının olup olmadığı, söz konusu alanda varsa önceki ortak çalışmalarının neler olduğu, işin başlangıcında ve sürdürülmesinde karşılaşılabilecek mali ve idari sorunların nasıl çözüleceği, projenin uygulamasının nasıl yapılacağı, uygulama sonrasında ortaya çıkacak idari ve işletme yapısı hakkında bilgi

4. TEKNİK PROJELER VE PROJE MALİYETİ

4.1. Proje Altlık Dokümanları

Proje uygulama yerine ilişkin teknik alt yapıyı mevcut durumdaki işletme ve parsel sayıları, parsel/yol uzunlukları, bitki deseni, sulama durumu, çevredeki yapıların durumu, sanat yapısı mevcut durumu ve ek ihtiyaçları, arazi dağıtım uygulanıp uygulanmayacağı, ilgili diğer kurum ve kuruluşların uygulamaları ve neden böyle bir projeye ihtiyaç duyulduğuna dair bilgiler

4.2. Metraj ve Keşifler

Bu bölümde projeye ilişkin keşifler ile metrajların nitelik ve miktarı ile proje uygulamalarına ilişkin detay bilgiler

4.2.1. Arazi Topplulaştırma Çalışmaları

4.2.2. Tarla içi Geliştirme Hizmetleri (Tarla içi Drenaj, Taş Toplama, Erozyon Kontrol vb. Kültür Teknik Önlemleri)

4.2.3. Tarla içi Yol İmalatı

4.2.4. Sulama Şebekeleri

4.2.5. İhtiyaç Duyulan Sanat Yapıları

4.2.6. Vb.....

5. PROJENİN BEKLENEN FAYDALARI

5.1. Parsel İçi İnsan ve Makine İş Gücü Kazanımları

5.2. İşletme Parsel Arası Makina ve İnsan İş Gücü Kazanımları

5.3. Sulama Oranının Artmasından Kaynaklanana Kazanımlar

5.4. Kamulaştırmadan Elde Edilen Kazanımlar

- 5.5. Sulama Yatırımlarından Sağlanan Kazanımlar
- 5.6. Yol Güzergâhlarından Sağlanan Kazanımlar
- 5.7. Kadastro Yenilenmesinden Sağlanan Kazanımlar
- 5.8. Vb.....

6. FİNANSAL ANALİZ

- 6.1. Yatırım Kalemleri
- 6.2. Fayda Masraf Oranı
- 6.3. İç Karlılık Oranı
- 6.4. Yatırımın Geri Dönüş Süresi

7. YATIRIM TERMİN PLANI

Bu bölümde yer teslimini müteakip imalatın tamamlandığı tarihe kadar geçecek sürenin öngörülmesi ve bu sürede gerçekleşen imalatlardaki aşamalar

8. SONUÇ

EKLER

EK 14: DEVAM ETMEKTE OLAN SAĞLIK SEKTÖRÜ PROJELERİ BİLGİ FORMU

A. PROJE GENEL BİLGİLERİ	BİLGİLER (Rakamsal bilgiler veya açıklamalar)
Kurum	
Proje Adı	
Proje Numarası	
Projenin Başlama ve Bitiş Tarihleri	
B. PROJE BÜTÇESİ (TL)	
B.1. Projeye Başlangıcından İtibaren Yıl Bazında Tahsis Edilen Yılı Ödenekleri	
B.2. Toplam Gerçekleşmiş Harcama Bilgisi (Proje Başlangıcından İtibaren Yıl Bazında Cari Fiyatlarla, 2023 Haziran dahil)	
İnşaat-Çok Yıllık Onarım	
Diğer (Makine teçhizat vs.)	
B.3. 2023 Yılına İlişkin Yıl Sonu Tahmini Toplam Harcama	
İnşaat-Çok Yıllık Onarım	
Diğer (Makine teçhizat vs.)	
C. PROJEYE İLİŞKİN İNŞAAT VE ÇOK YILLIK ONARIM BİLEŞENİ	
C.1. İhale Tarihi	
C.2. İhale İsmi	
C.3. İnşaat-Onarım Büyüklüğü (yatak/diş üniti/m ²)	
C.4. Sözleşme Tarihi	
C.5. Sözleşme Bedeli (KDV Dahil)	
C.6. İnşaat-Onarımın Tamamlandığı/Tamamlanacağı Yıl	
C.7. İnşaat-Onarımın Geldiği Aşama (Fiziki gerçekleştirmeye ilişkin bilgilere yer verilecektir.)	
D. 2024 YILI BÜTÇE TEKLİFİ	
2024 Yılı İçin Teklif Edilen Ödenek Miktarı	
İnşaat-Çok Yıllık Onarım	
Diğer (Makine teçhizat vs.)	
2024 Yılı İçin Talep Edilen Bütçe Gerekçesi	
Proje parametrelerinin (maliyet, bitiş yılı, karakteristik vs.) revizyonuna ilişkin var ise talep ve gerekçesi	
E. 2025 YILI VE SONRASI İÇİN BÜTÇE TEKLİFİ	
2025 Yılı İhtiyacı ve Gerekçesi	
2026 Yılı İhtiyacı ve Gerekçesi	
F. PROJE HAKKINDA GENEL DEĞERLENDİRME	
Projede yaşanan sorunlar ve belirtilmek istenen diğer hususlar	

* Tablo, sağlık sektörü altında devam eden her bir inşaat ve çok yıllık onarım projesi için doldurulacaktır. Kurumunuzun bu nitelikte birden fazla projesi olması halinde her bir proje için ayrı tablo hazırlanacaktır. Muhtelif İşler Projesi kapsamında yer alan tek yıllık onarım projeleri için tablo doldurulmayacaktır.

EK 15: ÜNİVERSİTE HASTANELERİ MEVCUT ALTYAPI BİLGİ FORMU

HASTANE GENEL BİLGİLERİ	BİLGİLER (Rakamsal bilgiler veya açıklamalar)
Kurum	
Toplam Hastane Yatak Sayısı	
Yoğun Bakım Yatağı Sayısı	
Ameliyathane Sayısı	
Dal Hastanesi var mı? (EVET/HAYIR)	
Dal Hastanelerine İlişkin Yatak Sayısı (Dal hastane bilgisine yer verilerek)	
Diş Hastanesi var mı? (EVET/HAYIR)	
Diş Hastanesine İlişkin Ünit Sayısı	

* Yapımı devam eden ilave yatak ve ünitlere ilişkin bilgi eklenmeyecektir. Halihazırdaki hizmet sunum kapasitesi tabloya yansıtılacaktır.

EK 16: LİSANSIZ GES VE RES PROJELERİ İÇİN EK-1'DEKİ FİZİBİLİTE ETÜDÜ FORMATINA EKLENMESİ GEREKEN DİĞER BİLGİ VE BELGELER

“vi. Proje Analiz Sonuçları (Alternatiflerin karşılaştırılması)” bölümüne Ek-1’de yer alan tablo yerine aşağıda yer alan tablo eklenecektir:

Tablo: Alternatiflerin Karşılaştırılması

	Enerji Verimliliği Yatırımı Alternatifi	GES veya RES Yatırımı	
		Yerli Makine ve Teçhizat	İthal Makine ve Teçhizat*
Yatırım Tutarı			
Net Bugünkü Değer (Ticari)			
İç Karlılık Oranı (Ticari)			
Geri Ödeme Süresi (Ticari)			
Fayda/Maliyet Oranı (Ticari)			

(*) Bu sütun, kurulumun yerli makine ve teçhizat ile yapılmasının mümkün olmadığı durumda doldurulacaktır. Ayrıca, kurulumun yerli makine ve teçhizat ile yapılmasının neden mümkün olmadığına dair gerekçeye bu bölümde yer verilecektir.

“1.7.1. Projersiz Durum” başlığında hâlihazırda kuruluşun yıllık olarak tükettiği enerji miktarı (kWh) ve bedeli (TL) konusunda bilgi verilecektir.

“1.7.2. Bakım Onarım veya Tevsii Yatırımı” yerine “Enerji Verimliliği Yatırımı Alternatifi” eklenecektir. Bu bölümde elektrik enerjisi üretimi yatırımı yapmak yerine, mevcut enerji tüketimini azaltabilecek ve dolayısıyla enerji verimliliği sağlayacak alternatif yatırımların olup olmadığı araştırılacak ve eğer böyle bir alternatif söz konusu ise değerlendirmenin sonuçları hakkında bilgi verilecektir.

“3.3. Talep Tahmini” bölümüne kuruluşun GES veya RES yatırımı sonrası üretilecek elektrik enerjisinden hangi birimlerinin faydalanacağı belirtilecektir. Ayrıca faydalanacak yatırımcı kuruluş ve birimlerinin son 3 yıla ait aylık ve yıllık enerji tüketimi (kWh) miktarı belirtilecek ve gelecek yıllar için bir enerji tüketim öngörüsü yıllık olarak tablo şeklinde gösterilecektir.

“3.5. Kapasite Seçimi” bölümünde kurulması planlanan tesisin kurulu gücüne yer verilecektir. Ayrıca, tesisin üretim tahmini ile üretilecek elektrik enerjisinden faydalanacak kuruluşun elektrik tüketim tahmini yıllar bazında karşılaştırılacaktır. Bu karşılaştırma sonucunda santralde üretilmesi öngörülen elektrik enerjisinin tüketimden fazla olmaması gerekmektedir.

“6.2. Ticari Faydalar ve Maliyetler (İşletme Dönemi Gelir ve Giderleri, Girdi İhtiyacı, Girdi Fiyatları ve Harcama Tahmini)” başlığının altında GES veya RES tesisinin faaliyete geçmesi sonucu üretilecek olan elektrik enerjisi piyasaya satılmayıp iç tüketimde kullanılacağından, üretim sonucu edilecek olan tasarruf gelir olarak değerlendirilecektir. İşletme gelir-gider tabloları aşağıdaki şekilde doldurulacaktır.

Yıllık İşletme Gelirleri

	Üretim Miktarı (kWh)	Birim Fiyatı (TL/kWh)	Tutar (TL)
Elektrik Enerjisi Üretimi			

Yıllık İşletme Giderleri

Gider Unsurları	Miktar	Birim	Fiyat	Cinsi (TL/Birim)	Tutar (TL)
1.Sistem Bedelleri					
-Güç Bedeli					
-Dağıtım Bedeli					
-İşletim Bedeli					
2.Sigorta					
3.İşçilik-Personel					
4.Bakım-Onarım					
5.Genel Giderler					
Toplam Üretim Giderleri					

“EKLER” bölümüne ilave edilmesi gereken diğer evraklar aşağıda listelenmiştir;

- Çağrı Mektubu
- İmar Planı Onay Yazısı
- Yerli Ekipman Firmalarından Alınan Örnek Proforma Faturalar
- İthal Ekipman Kullanılması Durumunda Örnek Proforma Faturalar